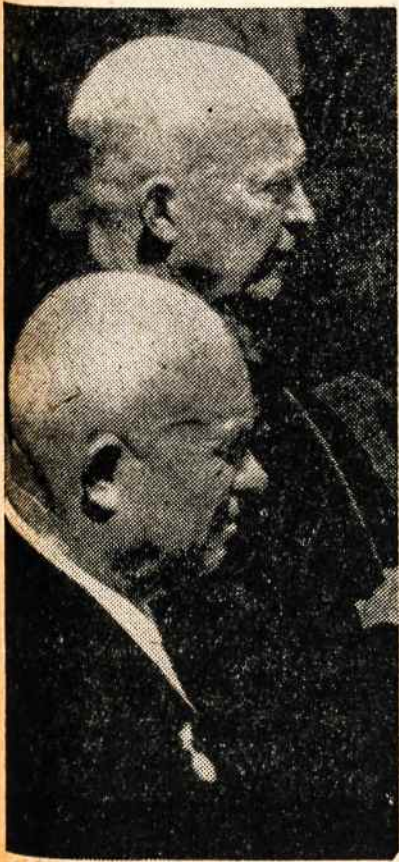

DARBININKAS

XLIV NR. 65. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY RUGSĖJO - SEPT. 29, 1959 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTU

KĄ SUTARĖ DU DIDIEJI

DVI VIRŠŪNĖS baigė tartis — Eisenhoweris ir Chruščiovas.

Prezidento Eisenhowerio ir Chruščiovo pasikalbėjimai truko 21 valandą. Juos baigė komunikatu ir Chruščiovo pareiškimais spaudai bei televizijai. Išvyko sekmdienį 10 val. vak. Komunikate sakoma, kad — susitarė, jog visi klausimai turi būti sprendžiami taikingu būdu; — daugiausia kalbėta dėl Berlyno ir Vokietijos; klausimas bus toliau svarstomas (Hagerly pareiškė: svarstomas atstovų, ministrų ar viršūnių konferencijoje); — prezidentas Eisenhoweris vyks į Sovietų Sąjungą ne šį rudenį, bet pavasarį, kai orai atšils.

PAREIŠKIMAI ŽODŽIU

Spaudai nei Chruščiovas nei prezidento spaudos šefas Hagerly nieko aiškaus nepasakė. Chruščiovas kalbėjo, kad Amerikoje tebėra įtaka jėgų, kurios priešinasi šaltojo karo galiai. Skirtumų tarp Amerikos ir Sovietų daug, ir reikia kantrybės jiem išlyginti. Per televiziją Chruščiovas kartojo savo pagrindinį siekimą: užmirškime praeitį ir rūpinkimės tik ateitimi. Spaudos šefas Hagerly kalbėjo apie tam tikrą pažangą. Kas tuo suprantama, neaišku. Kai kurie sako: įtampa buvo Chruščiovo išprovokuota lapkričio mėn. dėl Berlyno; dabar ta įtampa atslūgo, nes Chruščiovas negrasina ir termino neurodo. Tai esanti pažanga.

CHRUŠČIOVAS PAŽADĖJO IŠLEISTI IŠ LIETUVOS IR ARMONIENĖ

Pittsburghe rugsėjo 24 Džona Armonaitė iš Clevelando kreipėsi į Chruščiovą, kad išleistų iš Lietuvos jos motiną ir broli. Armonas buvo Amerikos pilietis, kai parvyko į Lietuvą. Jam su dukteria pasisekė išvykti, kai atėjo į Lietuvą bolševikai, bet motinos bei brolio neišleido. Visos ligšiolinės pastangos, kurių nepagalėjo Armonas, niekais nuėjo. Šiuo tarpu jo dukteriai Chruščiovas pažadėjo išleisti.

— Medicinos instrumentų gamybos kompanija rugsėjo 24 demonstravo naują įrankį kraujui analizei. Jo pagalba užteks tik 15 - 100 dalies to, kiek ligšiol tyrimam ištraukia adata kraujui iš venos. Tai bus didžiulio tiem, kurie baidosi adatų.

Atidarė duris į Lietuvos ir Estijos sostines

Ką pastebėjo Amerikos laikraštininkas

naikinančias Vokiečių ir Sovietų Sąjungos karinių okupacijų dienas.

Tokis yra pirmasis išpuolis. Tą išpuolį paryškindamas, toliau autorius ir pasakoja,

Koki yra tos sovietizacijos Baltijos kraštuose uždėti ženklai.

Net iš paviršiaus daros labai aišku, kad šitie kitados nepriklausomi kraštai, kurie dabar yra Sovietų Sąjungos pasienis prie Baltijos jūros, yra visiškai įtraukti į naują "sovietinės statybos" erą. Tai gali rodyti nauja namų statyba, kuri eina kiekvieno miesto pakraščiuose skubiu žingsniu, laikraščiu apipavidalinimas, jaunosios generacijos auklėjimo uniforminimas, pabrėžtinis stamgijos pramonės plėtimas naujai labiau visos Sovietų Sąjungos negu šių atskirų valstybių gerovei.

Toki išviršiniai ženklai kaip maisto gaminiai, avalynė, gatavi drabužiai ir net viešbučių menūs — viskas pagaminta pagal bendrą uniforminį pavyzdį ir juos tokius pat rasi Maskvoje ir kituose miestuose po visą Sovietų Sąjungą.

Tačiau Baltijos kraštuose tebėra vakarų kultūros dvasia.

Yra didelis skirtumas — sako laikraštininkas — stiliaus, pabrėžimo, pristatymo būdo atžvilgiu, kas duoda pajusti, jog yra kažkas daugiau negu 500 ar 600 mylių, kas skiria Baltijos sostines nuo Maskvos. Nors vadovaujančių komunistų sąmoningai ir nepajaujamai stengiamasi sunaikinti "buržuazines praeities liekanas", tačiau šiose respublikose, kurių plotas tik truputį didesnis nei Naujoji Anglija ir kurių gyventojų skaičius tik truputį didesnis nei 6 milijonai, tuose spalvinguose senoviniuose miestuose yra modernios vakarų kultūros dvasia ir troškimas jos daugiau turėti.

Nuosavos dvasios ženklai Rygoje ir Talline.

Suvalstybintų krautuvų vadovai atrodė — sako autorius — laiko savo asmeniniu pasididžiavimu pralenkti savo kaimynus tų pačių gėrybių pristatymo originalumu. Rygos ir Tallino kavinės pavyzdžiai laikosi savo "senojo pasaulio" skonio, paduodamas kavą su tirštai plakta grietinėle ir be galo įvairius kepsnius bei tortus savo palyginti gražiai apsirengusiems klientams.

O Vilniuje

Nors rudens saulė greitai krinta, restoranų priesieniai pagal senoviniu būdu grįstas Vilniaus gatves yra atviri masėm. Žmonės visur kalba atvirai ir šiltai apie brolius, seseris ar kitus gimines New Yorke, Chicagoje, San Francisco ar Kanados miestuose. Kai kurie sako turį nuolatinį ryšį su jais; kiti sakos per daugelį metų nieko apie savuosius nesą girdėję.

Sekmdieniais daugelis, jauni ir seni, plūdo į bažnyčias, kurios yra likusios atviros tikintiesiems — Romos katalikam, protestantam, rusam ortodoksam. Vilniuje vyrai ir moterys klūpojo gatvėje priešais Gailėsingosios Motinos šventovę.

Komunistinė valdžia ir tautinė linija

Maskva sušvelninus savo

tas atvyko pasižiūrėti, kaip mes atstatėm savo mažą miestą". Latvijos kompartijos redaktorius: "Dabar jūs galite įsitikinti, kad mes nesam pavergta tauta, kaip tvirtino jūsų prezidentas". Estijos laikraštininkų sąjungos atstovas: "Pagaliau jūs galite matyti, kad mes nesame laukiniai, gyvenimą miškuose".

Naujo šiame korespondento aprašyme nėra nieko. Tačiau jį atpasakojom plačiau kaip ženkla, kad ne mes, o amerikietis žurnalistas pastebėjo ir išryškino šiuos dalykus:

EMANCIPACIJA IŠLAISVINIMO VIETOJE?

Respublikonai žengiasi eiti į rinkikus ir su rytų Europos politikos šūkiais.

Respublikonų partija rengiasi rinkimam. Komisija, vadovaujama Charles H. Percy, Illinois pramonininko, sudarinėja užsienių politinę programą, kurią galėtų rinkimam pristatyti. Atsižvelgdami į 1952 rinkikus, tarp kurių populiaru buvo respublikonų paskelbta "liberation" politika, o taip pat į "pavergtų tautų sąvaite", kuri netikėtai rado paramos Amerikoje ir didžiausio atgarsio Sovietuose, komisijos nariai numatė ir šiuose rinkimuose pasisakyti dėl rytų Europos. Tik dabar jau kalbėti ne apie "liberation", bet apie "įtakingą emancipaciją". Aiškina:

"Mes nesuitaikome su milijonų pavergimu ir nežiūrėsime į tą pavergimą kaip į nuolatinį reiškinį. Mūsų politika komunistinių satelių atžvilgiu yra emancipacija — pasiekiamas ne jėga, bet labiausiai laisvės apeliacija į kiekvieno žmogaus mintis. Emancipacijai pasiekti mūsų ginklai yra ne kariniai, bet ideologiniai, psichologiniai, politiniai, diplomatiniai. Kad šių nekarinių jėgų veikimas būtų efektingas, mūsų karinės jėgos turi būti pakankamos komunistinei ginkluotai grėsmei neutralizuoti".

PLIENO FABRIKAI nerūksta jau trečias mėnuo, ir galo dar nėmatyti.

KUNIGŲ SEIMO NUTARIMAI

Kunigų Vienybės seimas Chiagoje rugsėjo 23-24 išsirinko naują vadovybę: pirm. kun. J. Čepukaitis, sekr. kun. Kaz. Širvaitis, išd. kun. T. Narbutas, vicepirm. prel. J. Balkūnas ir kun. J. Aleksūnas. Revizijos komisija: kun. J. Gurinskas,

— kad Baltijos kraštams Mas va stengiasi primesti savo kultūros stilių ir juos išnaudoti ekonomiškai;

— kad Baltijos kraštai praityje linko į vakarų kultūrą ir nuo jos bei savo tautinio originalumo neatsisako ir sovietinėje okupacijoje;

— kad net komunistai seka, kas pasakoma Amerikoje, ir labiausiai yra sujaudinti dabartiniu metu Amerikos paskelbtos pavergtų tautų sąvaite.

Prašnekti apie tai plačiau pirmame laikraščio puslapyje — yra naujesnis dalykas amerikietiškoje spaudoje.

AUSROS VARTUOSE pamaldumas tebėra gyvas (kairėje — Teresės bažnyčia).

Amerika Vokietijai nesikeičia nieku

Amerika rugsėjo 25 užtikrino Vokietijos vyriausybę, kad Amerikos politika Vokietijos atžvilgiu nėra pasikeitusi.

Tokio pareiškimo reikėjo po valstybės sekretoriaus Herterio pareiškimo spaudos konferencijoje. Herteris sakė, kad Amerika nieko neturi prieš, jei Sovietai pasirašys taikos sutartį su rytų Vokietija; tegul tik ji nepalies Vakarų interesų Berlyne. Tokis Herterio pareiškimas Vokietijoje buvo išaiškintas kaip Amerikos politikos keitimas. Opozicija vėl pakėlė balsą, kad Amerikos politika negalima pasitikėti. Vokietijos vyriausybė aliarmavo Washingtonie. Dėl to Herteris ir pavedė savo atstovui Bonnoje pareikšti, kad Amerikai ne vis tiek, ar Sovietai pasirašys su rytų Vokietija sutartį.

Tai jau antras toks neatsargus Herterio apie Vokietiją pareiškimas, dėl kurio Vokietijoje buvo kilę triukšmo ir Herteris turėjo aiškintis.

ŠŪVIS Į MENULĮ ATIDĖTAS

Cape Canaveral, Fla., rugsėjo 24 susprogo vietoje Atlas Able raketa, kuri turėjo būti spalio 3 - 6 paleista į mėnulį. Dėl to numatytas šūvis į mėnulį turės būti atidėtas.

Prancūzijos delegacija JT rugsėjo 25 išėjo iš posėdžio protestui prieš Saudi Arabijos kaltinimus, kad prancūzai kankina alžiriečius. Izraelio delegacija taip pat kaltino, bet ta nėjo. "Mes prie tokio kaltinimo jau pripratę", paaiškino.

Prekyba vaikais New Yorke New Yorke rugsėjo 24 policija paskelbė išaiškinusi gaują, kuri buvo pasivadinus "Variety Crime, Inc." ir vertėsi vaikų prekyba. Ji pirkdavo iš tėvų vaikus ir juos pristatydavo tiem, kurie vaikų norėdavo. Už vaiką paimdavo po 3,000-5,000 dol. Seši pirkliai sumiti. Jų centras buvo Bushwick sekcijoje.

— Plienų streikas tęsiasi jau nuo liepos 15. Derybos tarp unionų ir kompanijų rugsėjo 25 vėl nutrūko. Vyriausybė ligšiol nesikišo. Streikas palietė daugiau kaip 600,000 darbininkų. Ligi rugsėjo 15 jie neteko 700 milijonų dol. atlyginimo.

kun. V. Pikturna, kun. V. Karalevičius, Lux Christi redaktorius — kun. T. Narbutas. Kunigų šalpos fondo sekretorius (vietoj mirusio kun. M. Ražaičio) kun. St. Raila.

Katalikiškų organizacijų darbam derinti sudaryta direktorių taryba: kan. J. Končius, prel. J. Balkūnas, kun. J. Čepukaitis ir kun. V. Bartuška, garbės pirm. vysk. V. Brizgys; ji bus papildyta trim nariais iš ALRK Federacijos vadovybės.

Lietuvybės išlaikymo ir Lietuvos reikalais nutarta:

— išlaikyti galimai ilgiau lietuviškas parapijas, o kur reikallas, kurti naujas;

— bažnyčių statyboje įvesti lietuviškos architektūros motyvų;

— prašyti JAV prezidentą, kad testų reikalavimą Sovietų Sąjungai atitraukti kariuomenę iš Lietuvos ir kitų okupuotų kraštų ir leistų piliečiams laisvai pasirinkti valdymosi formą;

— padėkoti JAV prezidentui Eisenhoweriui už pavergtų tautų savaitės paskelbimą ir paraginti kunigus, kad kasmet tą savaitę organizuotų pamaldas už pavergtas tautas;

— padėkoti JAV vyškupam už globą ir finansinę paramą lietuviams;

— raginti kunigus visokeriopai remti Ateitininkų jubilėjiniam kongresui pasirengimą;

— prašyti saleziečių generolą, kad atstatytų padėtį lietuvių saleziečių namuose Crown Point, Ind. ir leistų lietuviams saleziečiam ten toliau kurtis ir tarnauti lietuvių dvasiniam bei visuomeniniam reikalui.

PADEKA

Tėvų Pranciškonų Provincijolas Tėvas Jurgis Gailiūšis nuoširdžiai dėkoja LDS seimui už 1,500 dol. auką pranciškonam.

Tokis išvarė tokį

Argentinoje vyksta lotynų Amerikos universitetų trečia konferencija. Iš jos buvo pašalinti Paragvaj ir Dominikonų Respublikos delegatai, kadangi jie esą diktatorių delegatai. Pasiūlė juos pašalinti Venezuelos ir pasiūlymą priėmė Kubos diktatoriaus atstovai.

Arabai susirūpino komunizmu

Arabų du didžiausi priešiniai, Egipto diktatorius ir Jordanijos karalius, sutarė vykti kitą mėnesį į Saudi Arabijos sostinę tartis dėl bendros kovos prieš komunizmo infiltraciją tarp arabų. Susitikimą paskubino komunizmo įsigalėjimas Irake.

— Vokietijoje suimtas buvęs sovietų kariuomenės karininkas, kuris prieš penkeris metus perbėgo į vakarus ir buvo jam leista apsigyventi Reino krašte. Jis dabar įtartas šnipinėjęs rytų Vokietijai.

— Japonijoje rugsėjo 27 paskelbti daviniai apie siautuosios audros padarinius: žuvo 1,132, sužeista 4,668, dingo 1457, benamių 927,708. Tokios audros nebuvo per pusę šimto metų.

— Prancūzijoje kelevinis lėktuvas rugsėjo 24, pakilęs iš Bordeaux aerodromo, tuojau atsitrenkė į mišką ir sudėgė. Iš 60 žmonių žuvo 48.

— Ceilono min. pirmininką Bandaranaike rugsėjo 25 nušovė. Aiškina, kad budistas dvasininkas ir sykiu gydytojas jį nušovė už tai, kad jis palaikė moderniosios medicinos gydymą. Jo vietoj paskirtas jo pavaduotojas W. Dahanayake, buvęs bolševikas, paskui trockistas, paskui nuo komunistų atitraukęs.

— Kongresmanas Edna F. Kelly pareiškė, kad Kongresui susirinkus ji kels sumanymą iširti, kokios įtakos turėjo Amerikoje ir už jos Chruščiovo vizitas.

Darbininkų teisė streikuoti

Amerikos unijų vadų pokalbis su Chruščiovu (2)

Pasikalbėjimas nukrypo į kapitalizmo ir socializmo evoliuciją. Unijų atstovai kalbėjo, kad suvalstybinimas yra visai suderinamas su politinės demokratijos aukščiausia forma, kaip tai yra Skandinavijoje.

Chruščiovas: Mūsų supratimai skiriasi. Kapitalistiniai kraštai gali suvalstybinti gamybą, bet nuo to jie nepasidarys socialistiniai.

Reuther: Mes manome, kad laisvame pasaulyje arčiausiai prie demokratinio socializmo stovi Izraelis. Bet Rusijos nusistatymas dar tebėra nepalankus Izraeliui.

Chruščiovas: Mes neturime įrankio, kuriuo galima būtų išmatuoti, kiek ten yra socializmo.

Reuther: Jūs ten nebuvote, o aš ten buvau ir mačiau, kaip Histadrut, puikus Izraelio darbo sąjūdis, kuris turi 60 procentų visos Izraelio gamybos, valstybė remia ir padeda jai progresuoti.

WALTER REUTHER, unijų federacijos viceprezidentas: mėginkim dar išsikalbėti su Chruščiovu.

Jūsų kaltinti — jūs žinote, kad nesate ten buvę. Jūs viską matuojate Amerikos standartu... Aš suprantu jūsų klausimą. Taip, darbo žmonės turi pagal įstatymus teisę streikuoti. Ar nuo spalio revoliucijos buvo streikų? Taip, aš kalbėjau kai kuriuose streiko mitinguose. Ar dabar yra streikų? Ne. Nes darbo žmonės, ir unijos, ir vyriausybė yra tos pačios minties, nes kuriame gi kitame krašte vyriausybė praneša, kad algos keliamos ir darbo diena sutrumpinama be spaudimo iš šalies. Kapitalistiniuose kraštuose reikia dėl to kovoti.

Curran: Bet ar dabartinės sąlygos darbininkai turi teisę streikuoti?

Chruščiovas: Juridškai taip.
Reuther: Aš išaugau darbo klasėje W. Virginijoje... Bet čia Chruščiovas ėmė mosuoti

rankom, ir Reuther tada paklausė: Ar jūs bijote mano klausimų?

Chruščiovas: Aš nebijau nė velnio, o jūs esate žmogus.

Reuther: Aš dirbau antihitleriniame pogrindyje, prieš nuvykdamas į Rusiją. Kas man kelia susirūpinimo jūsų socialinėje sistemoje, tai ne tas, kad jūs ėdarote ekonominės pažangos darbininkų ir ūkininkų naudai. Jūs darote milžinišką techninę pažangą. Bet pirminkas savo pareškime apie Stalino nusikaltimus pats nurodė asmens kulto ir galybės išgalėjimą. Jei taip, tai kaip darbo žmogus galėjo tuo metu surasti teisybę, jei jis negalėjo streikuoti nei viešai protestuoti.

Chruščiovas: Per savo unijas (profesines sąjungas).

Reuther: Unijos tėra tik tęsinys vyriausybės, sovietinės vyriausybės. Ar unijos išsiskyrė kada nors nuo vyriausybės nuomonės? Ar galite duoti bent paprasčiausią pavyzdį, kada unijos būtų nesutikusios su vyriausybės politika?

Chruščiovas: Ko jūs kaisiojate savo nosį į mūsų reikalus.

Reuther: Laisvė yra visų reikalas. Jūs visada reikiate savo susirūpinimą Azijos darbininkais. Tai vadinamo internacionalinio solidarumo reikalas...

Čia ji pertraukia Chruščiovą, ir bendrame kelių asmenų pasikalbėjime negalima išskirti, kas ką sako. Pagaliau vėl **Reuther:** Kiekvieną kartą, kai mes iškeliamo supykusią, pirminkas supyksta. (bus daugiau)

MEANY, unijų federacijos prezidentas. San Francisco pakartotojai: Chruščiovas yra pavojingasis už Staliną.

Joseph Curran, jūrininkų unijos prezidentas, mėgino iškišti su savo klausimais, prieš tai dar sakdamas, kad jis atsižvelgia į Chruščiovo nuovargį... Bet su tuo žodžiu Chruščiovas pasijuto įžeistas, ir gerokai sutruko iki išsiaiškino, kas tuo žodžiu norėta pasakyti.

Reuther: Pirmininke, jūs vėl susijaudinot. Jūs net nesupratot draugiško klausimo. Curran teiravosi dėl jūsų pavargimo nuo perkrautos programos.

Curran, atsiprašęs ir pasiaiškines, kad jis turėjęs galvoje kelionės nuovargį, pasisakė buvęs 1945 Sovietuose ir jau klausė: ar bus darbininkam leista streikuoti ir kada darbininkam bus leista daryti bendras sutartis?

Chruščiovas: Aš gerai suprantu jus, bet jūs nieko nesuprantate apie darbą socialistinėje sistemoje. Aš nenoriu

NEATSAKYTAS KLAUSIMAS DEL LIETUVOS

Lituanus, studentų leidžiamas žurnalas, susilaukia iš savo skaitytojų nelietuvių atsiliepimų laiškais. Dėl š. m. birželio nr. Georgetown universiteto etinių studijų instituto direktorius dr. Tibor Kerekes parašė:

Noriu pasiūsti jums sveikinimus dėl puikaus birželio mėn. Lituano nr. Mums ypatingai darė įspūdį jūsų vedamasis, kuriame esminiai klausimai yra iškelti ryšium su Mr. Nixono vizitu Sovietų Sąjungoje.

Giliaprasmis ir paskatinantis dr. A. Maceinos straipsnis turėtų būti skaitomas visų europiečių egzilių be tautybės skirtumo.

Kas buvo aname dr. Maceinos straipsnyje, kurį taip vertina amerikietis, lietuvis skaitytojas gali rasti I Laisvę Nr. 15. Šioje vietoje sustojame prie Li-

SPAUDA

tuanus vedamojo, kuris taip patraukė amerikiečių dėmesį.

Lituanus, priminęs Amerikos paskelbtą pavergtų tautų savaitę kaip staigmeną Amerikos politikoje, kaip ofenzyvinės politikos žygį, sustoja prie Nixono kelionės į Sovietus. Sako, ta kelionė pažadina abejotumą, ar pavergtų tautų savaitė nepasiliks tik moralinio, deklaratyvinio pobūdžio? Viceprezidentas, kuris yra žinomas kaip tvirtas pavergtų tautų draugas, pasireiškimas Sovietuose paliko keletą neatsakytų klausimų, — sako laikraštis. Tie klausimai toki:

„Kodėl žodžio „apsisprendimas“ nebuvo jo kalbose? Kodėl viceprezidentas kalbėjo rusų tautai, kad jie gyvens baimės ir įtarimo eroje, jei Chruščiovas tęs savo pastangas sukomunistinti pasaulį, užuot kalbėjęs, kad ta baimė ir įtarimas nedings tol, kol kraštai, sukomunistinti brutaliu smurtu, bus laikomi pavergime?“

„Neatsakytas klausimas ir dėl pačios Lietuvos. Jungtinių Valstybių vyriausybė nepripažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos sovietinės okupacijos. Taigi sovietų kariuomenė ir raketų bazės Baltijos krašty žemėse yra svetima kariuomenė ir svetimos bazės. Tačiau Sovietų Sąjungoje savo pastabose apie svetimas kariuomenes svetimuose kraštuose viceprezidentas tenkinosi minėdamas Lenkiją, Vengriją, rytų Vokietiją, Bulgariją, Rumuniją... Ar buvo Baltijos kraštai diskutuojami privačiame pasikalbėjime tarp JV prezidento ir pirminko Chruščiovo? Lietuviško kilimo amerikiečiai ir ypatingai lietuvių tauta turi teisę tai žinoti. Kiek jie yra dėkingi už padrašančias deklaracijas, tiek jie pirmiausia yra suinteresuoti kongresu politika, kuri palengvintų jų kančią.“

DEMONSTRACIJOS PRIEŠ CHRUSČIOVĄ CLEVELANDE

10,000 dalyvių demonstracija be muzikos ir ovacijų

Chruščiovas Clevelando išsilanke, bet jo atvykimo sukelta gėda ir skausmą miesto gyvenimojai pergyvena.

I arkivyskupo Hobano iniciatyva surengtas pamaldas rugsėjo 20 d. 4 val. po pietų suplaukė tiek žmonių, kad jų netalpinė erdvi šv. Jono katedra. Kiekviena tautinė grupė čia su-

kalbėjo savo kalba Tėve mūsų, Sveika Marija ir Garbė Dievui Tėvui. Lietuviškai šias maldas pravėdė šv. Jurgio parapijos vikaras kun. P. Dziegoraitis.

Po pamaldų minia išsiliejo protesto demonstracija prieš diktatoriaus Chruščio vizitą Amerikoje ir jo kėslus.

Clevelando dienraštis „Cleveland Plain Dealer“ rugsėjo 21 dienos 264 nr. šią demonstraciją piešia tokiais vaizdais (pirmame tituliname puslapy):

10,000 antiraudonųjų (Anti-Reds) žygis tyloje.
Nei muzikos, nei ovacijų.
Iškilmingoj laidotuvių nuotakos procesijoje 17 Europos pavergtų tautų sūnūs ir dukterys žygiavo beveik visą valandą.

Iš atskirų dienraščių duodamu vaizdų būdingesni šie: Kai kurie demonstracijos dalyviai dėvėjo juodus gedulo raiščius ir nešėsi juodai perrištas vėliavas tautų, kurioms komunizmas išplėšė laisvę. Kai kurie buvo apsitaisę tradiciniais tautiniais drabužiais. Daugumas vilkėjo juodai, pilkai, tamsiai mėlynai. Vyrai nešėsi savo skrybėles lyg eitų laidotuvių procesijoje.

Policija tikėjosi apie 1,500 dalyvių, bet suskaičiavo netoli 10,000. Tai ją nustebino. Nemaža buvo atvykusių iš Akrono, Youngstowno ir Cantono. Bet tai buvo vienas iš ramiausių paradų — paradas be kariškos muzikos ir be minios šauksmų — miesto istorijoje.

I sustojusius ratu apie juodai perrištas vėliavas Mall aikštėje kalbėjo Julius Smeto-

na, buv. Lietuvos prezidento sūnus, Clevelando advokatas, sakydamas, kad Chruščio vizitas tesiekia vien stiprinti rusų prestižą — jo pakvietimas į Jungtines Valstybes tėra svarbus jam, bet nėra naudingas mūsų šaliai.

Plakatai reiškė jų nešėjų jausmus: „Chruščiovas pavėgė Gudiją“, „Chruščiovas badu išmarino 6 milijonus ukrainiečių“, „Rusai, kraustykitės iš Ukrainos“.

Dienraštis šios demonstracijos rengėjais nurodo Coordinating Committee of Nations Under the Communist Yoke ir American Friends of the Anti-Bolshevik Bloc of Nations. Rezoliucijas, smerkiančias Chruščio vizitą, paskaitė jų atsto-

— **Nixonas** visuomenės opinijoje jau lenkia sen. Kennedy — dabar už Nixoną pasisakė 51 proc., už Kennedy 49; liepos mėn. dar prieš kelionę į Sovietus Nixonas buvo gavęs tik 39 proc., Kennedy 61.

— **Irake** anglus ir amerikiečius gydytojus iš kariuomenės ligoninių pašalino ir juos pakeitė rusais.

— **Kongreso komisija** rugsėjo 23 pradėjo apklausipėti dėl paauglių nusikaltimų.

PAVERGTŲ demonstracija prieš Chruščiovą New Yorke. Nuotr. V. Maželio.

vai gen. Juliu Kovacz (vengras) ir Ivan I. Bezugloff Jr. Demonstraciją tvarkė 50 motorizuotų ir pėsčių policininkų. Ji praėjo be incidentų.

Nuo savęs pridėdame, kad su rengėjais bendradarbiavo taip pat ir Clevelando Alto skyriaus valdyba. Demonstracijoj buvo nešama juodu kaspinu perrišta tautinė mūsų vėliava, taip pat savo vėliavas buvo atsiuntusios ir kai kurios organizacijos. Lietuvių demonstracijoj buvo matyti gausiai.

SPOTS Before Eyes?
Whenever you're sick, go to bed and don't worry. While you're healthy, ask us about Hartford Accident-Sickness Insurance. Then you WON'T have to worry about medical bills! Please call us soon.
ALBERT F. PETERS
Office: 116-55 QUEENS BLVD. FOREST HILLS, N. Y. Virginia 3-1477
Agency for HARTFORD ACCIDENT and INDEMNITY COMPANY Hartford, Connecticut

FESTIVAL RESTORANAS IR BARAS
VACYS STEPONIS, savininkas
40 East 26th Street, New York City, N. Y.
Tel. MU 3-2928
GERI PIETOS IR VAKARIENĖ — JAUKUS BARAS

Salės vestuvėm, susirinkimam ir kitim pobūviam
Salėje gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŲ SUSIRINKIMAMS SALĖ NEMOKAMAI
Mielai kiekvienas bus sutiktas

Išaiškinti "Pabaltijo patriotai"

Kurį laiką Vokietijoje gyvenantieji lietuviai gaudavo paštu lapelius, kuriuose, prisidengus „Pabaltijo patriotų“ vardu, buvo šmeižiami politinėje ir bendruomeninėje veikloje aktingai pasireiškiantieji mūsų tautiečiai. Pėdoms sumėtyti, laiškai buvo įmetami įvairiuose miestuose ir pašto dėžutes. Siuntėjais buvo pažymimi visuomenės žinomi asmenys.

Išaiškinta, kad tų lapelių gaminiame ir siuntinėjime dalyvavo asmuo, anksčiau tarnavęs darbo kuopose. Jis dirbęs kontakte su sovietinėmis įstaigomis ir iš ten būdavo instruktuojamas. Jis prisipažino. Pastaruoju metu vietoje „Pabaltijo patriotų“ tą patį šmeižtų darbą varo lapeliai, pasira-

šomi „Lietuviai išelivijoje“. Jų leidėjai taip pat jau išaiškinti. Šia proga dar galima priminti, kad savo laiku buvo išaiškinta ir gauja, kuri 1955 metais buvo įsilaužusi į Vliko būstinę Reutlingene, kad išvogtų įvairius dokumentus. Įsilaužusiai gaujai teko nešdintis nieko nepešus. Įsilaužimo dalyviai vėliau buvo suimti: du sovietinės zonos piliečiai ir vienas persas. (E)

Mazīns kariuomenė?
Amerikos kariuomenės dabar yra 2,5 mil. Svarstoma sumažinti 10 proc., jei Chruščiovas pažadės suvaldyti komunistus Laos. Taip būtų sutautyti 125 milijonai.

Perkant -parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirmumui piniginių perlaidų (Money Orders), Mutual Funds
Kreiptis:
HAVEN REALTY
Joseph Andrusis Insurance
87-09 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N.Y.
Tel.: VI 7-4477
Siokiadieniais — 9 val. ryto ligi 9 val. v. a.,
sekmadieniais — 1 val. p.p. ligi 5 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, INC.
VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms, ir kitoms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

DARBININKAS

Published semi-weekly except holidays
weeks and July and First week in
August when published weekly.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS
ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCIJOS KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai
nėra saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūna
tūn išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel.: GLENmore 5-7281

Medinio arklio dovanos

Trojos medinis arklys iš senojo graikų pasaulio visiem laikam pasilik apgaulės simboliu. Gerai visiem žinomas pasakojimas, kaip po ilgo karo atsikvėpė Trojos gyvėnai, radę prie savo pilies vartų didžiulį medinį arklį, bet neradę savo priešų. Visa pamarė, ilgų ir smarkių kovų arena, krauju nu-laistyta, buvo tyli, tartum iš-mirusi. Nė melsvoje jūroje, li-gi paties horizonto pakraščio, nesimatė nė vienos laivės, ku-rios per dešimtį metų į krantą vis kelė naujus karius. Tiesa, buvo aptikta pora žmonių olo-je, krūmais apaugusioje. Jie at-rodė išvarę, suskurdę, baukš-tūs. Klausinėjami pasisakė, kad už kažkokią bausmę palikti pra-žūčiai, kai visi iškeliavę namo negrįžtinai. Medinis arklys, jie sakė, esąs paliktas dievam pa-gerbti. Tokią dovaną, be abe-jo, reikia įtempti jį pilį ir at-švesti pergalę. Trojos žinys Laokonas draudė to nedaryti — tai esanti apgaulė, bet jo nepa-klausyta. Naktį iš to medinio arklio išlipę ginkluoti vyrai, ati-darę pilies vartus, pro kuriuos sumarmėjo priešai, atplaukė iš marių. Troja žlugo. Bet jos ne-laimė dėl pasitikėjimo priešo "nuoširdumu" žmonių nepa-mokė, nes istorija nevisada mo-ko, kad ir kartojasi.

Geris nespaudžia rankos pikty-bei, nes tokiu atveju remtu pikta. Negalima dėl to siūlytis su savo draugiškumu tironam bei žmogžudžiam, kaip tai daro JAV prezidentas, tuo pačiu ne-premiant tiranijos ir žmogžu-dystės.

Gal dėl tų žodžių velionis sen. J. McCarthy nebuvo pa-kviestas į vieną priėmimą Bal-tuose Rūmuose. Jis buvo kan-džiojamas smerkimu ir neapy-kanta už savo teisingą antiko-munistinę akciją. Ir Laokonas buvo įgeltas gyvatės už jo tei-singą įspėjimą nepasitikėti prie-šu bei jo dovanomis. Dabar gi amerikiečių spaudos pastebima: sen. J. McCarthy, savo žmogus ir kovotojas su šio krašto prie-šais, buvo atstumtas nuo vai-šių stalo Baltuose Rūmuose, kur viešnağę ir draugišką pri-ėmimą rado Nikita Chruščiovas.

Už kokias medinio arklio do-vanas Chruščiovas pagerbtas?

Chruščiovo lankymasis paliko drumstumą žmonių sielose. Nors vienus savo nemandagia elgsena ir netašytais žodžiais tik labiau užkietino kovoje su komunizmu, bet kitiem paliko "gerojo tėvelio ir išdaigininko" įspūdį. Neblogas žmogus, ką? Į tai kun. Ginder savitraštyje "Our Sunday Visitor" (rugs. 20) pastebi: "Mes daromės praga-ro apaštalu draugais... A, koks puikus laimėjimas! Tiesa, prezidentas nepadarė jokių teritorinių nuolaidų. Bet komu-nistų siekimai yra didesni: su-laužyti Vakarų pasiryžimą prie-šintis". Tai esą pavojingiau, negu kurios teritorijos neteki-mas, nes praradus dvasios tip-rybę, gali būti prarastos visos teritorijos.

Chruščiovas paliko sustiprė-jusį subversinį frontą, kad ir neturėjo su juo tiesioginių ry-šių. Sustiprino siekiančius vie-našališkai nusiginklavimo, koeg-zistencijos, taikos, draugišku-mo su Sovietų Sąjunga — vi-so to, kas bolševikinį Trojos arklį įstumtų į šio krašto lais-vės pilį ir ją sugriautų.

JAV Lietuvių Bendruomenės apylinkių bei apygardų atstovų ir centrinių organų visuotinis suvažiavimas, įvykęs 1959 rug-sėjo 5 - 6 Detroito, išklauses pranešimų ir dalyvių pasisaky-mų įvairiais bendruomeninės veiklos klausimais, priėmė eilę rezoliucijų.

1. Bendruomenei prigimtį reiškiant. Lietuvių Bendruome-nė, būdama prigimtinė institu-cija, demokratiniais pagrindais tejungia visus lietuivius ir jų organizacijas bendriesiems tau-tiniams tikslams siekti.

2. Dar aktyviau veikti ir ki-tiems padėti. Tegul visos Lietu-vių Bendruomenės institucijos ko aktyviausiai siekia lietuivybės ugdymo tikslų. Ypatingą dė-mesį teskiria toms Lietuvos laisvinimo, kultūrinės ir socia-linės veiklos sritims, kuriomis šiuo metu niekas nesirūpina arba nepatenkinamai rūpinasi. Tebus ateinama į talką visoms lietuivių institucijoms, kurios vaisingai dirba reikšmingus dar-bus lietuivių tautos gyvybei ir klestėjimui.

3. Darnos laisvinimo žygiuo-se. Gyvybingai būtinas Lietu-vo laisvinimo veiksmų planų ir darbų derinimas. LB Centro Valdyba, susitarusi su PLB Val-dyba, tesima visų įmanomų žygių bei pastangų tų veiksmų veiklos darnai įgyvendinti.

4. Keistina Tarybos rinkimų tvarka. JAV Lietuvių Bendruo-menės Taryba teatreiks dėme-sį į suvažiavimo dalyvių pa-

Lietuvių Bendruomenė pasisako

reikštus pageidavimus JAV LB Tarybos rinkimų tvarkos keiti-mo klausimu ir tepadarys sa-vo nutarimu.

5. Ir čia gimusių — augusių neužmiršti. LB Centro Valdy-ba, apygardos ir apylinkės tegul ieškos ryšių su čia gimusių — augusių lietuivių organizaci-jomis lietuivybės ugdymui ir tautinei veiklai svarstyti bei vykdyti.

6. Išrinkti solidarumo įna-šus. Didžiausios reikšmės turi kiekvieno lietuivio mokamas nuolatinis tautinio solidarumo įnašas kaip Lietuvos Bendruo-menės plėtimo, tautinės vien-ybės ugdymo ir lėšų telkimo veiksnys. Todėl visi Bendruo-menės veikėjai, o ypačiai apy-linkių valdybos į šią reikšmin-gą darbo sritį tegul atkreipia ypatingą dėmesį ir tesutelkia visą organizacinį patyrimą tau-tinio solidarumo įnašams iš-rinkti.

7. Ieškoti papildomų pajamų. Lėšų trūkumas lėtina ir stab-do LB Centro Valdybos, centri-nių organų, apygardų ir apy-linkių darbo planų vykdymą. Centro Valdyba, naudodamasi suvažiavimo pranešimų ir daly-vių duotais patarimais, teieško šaltinių ir kelių papildomoms pajamoms telkti.

8. Sudaryti Ekonominę Ta-rybą. LB Centro Valdyba iki

Rezoliucijos

1959 lapkričio 1 tesudaro JAV LB Ekonominę Tarybą ir tepa-veda jai, išstudijavus padėti, iki 1959 m. pabaigos paruošti įgyvendinamus planus Bendruomenės papildomoms paja-moms organizuoti.

9. Mokėti daugiau. LB apy-linkės, rinkdamos tautinio so-lidarumo įnašus, tekviečia vi-lus lietuivius mokėti daugiau negu nustatyta tautinio solida-rumo įnašo dviejų dol. mini-mumą. Sumokėjusiųjų pavar-dės ir įnašo dydis tebus skel-biami lietuivių spaudoje.

10. Lėšų telkimo mėnuo LB Centro Valdyba spalio mėnesį tepaskelbia Lietuvių Bendruo-menės lėšų telkimo mėnesiu.

11. Dėmesys ir talka švieti-mui. Litanistinėms mokyk-loms lietuivybės ugdymo srity pripažintina išskirtina reikšmė. Pritartina Lietuvių Bendruome-nės sėkmingai pradėtiems ir vykdomiems švietimo darbam. Visi Bendruomenės organai te-padedą lituanistinėms mokyk-loms išsilaikyti, augti ir stip-rėti.

12. Kultūros kooperatyvas. JAV LB Kultūros Fondas tedaro žygių suvažiavime iškeltai ir pritartai kultūros kooperaty-vo idėja realizuoti.

13. Spaudos diena. Suvažia-vimas pritaria Spaudos dienos idėjai, pripažįsta jos išskirtina reikšmė tautinei sąmonei išlai-kyti, kūrybinėms nuotaikoms kelti ir kovos už laisvę žygiams paremti. Bendruomenės organai tegul deda pastangų ją įgyven-dinti, naudodami visas įmano-mas propagandos priemones ir platinimo galimybes.

14. Kultūrinė reprezentacija. Išėivijos buičiai ir laisvės kovai reikšmingos įtakos turėtų de-ramas mūsų kultūros ir jos kū-rėjų pristatymas laisvojo pa-saulio šviesuomenei. Bendruo-menė ieškos priemonių ir ga-limybių supažindinti svetimuo-sius su iškilusiais mūsų mokslo ir meno laimėjimais.

15. Į jaunimą per jaunimą. Bendruomenė kreips ypatingą dėmesį į neorganizuotą jauni-mą, skatindama jį jungtis į

veikiančias jaunimo organizaci-jas, sudarydama jam sąlygas ugdyti lietuiviskumą. Organi-zuos jaunimo tautinio meno an-samblius.

Skleis Bendruomenės idėją ir mintį jaunimo tarpe, eida-ma "į jaunimą per jaunimą".

Rems, ugdyt ir gaudžiai bendradarbiaus su veikiančiomis jaunimo ir sporto organi-zacijomis, kreipdama dėmesį į jų veiklą, suvažiavimus ir sto-vyklas.

Rems jaunimui skiriamą lie-tuvišką spaudą ir Lietuvių Stu-dentų Sąjungos leidžiamą žur-nalą "Litanus".

Prašys tėvus ir visus lietu-ivius supažindinti jaunimą su Lietuvių Bendruomenės idėja ir remti jaunimo veiklą.

16 Tradicijų įgyvendinimas. Pripažindami pranešime ir pa-sisakymuose siūlytų tradicijų reikšmę Bendruomenės gyve-nime, Bendruomenės organai tesiima iniciatyvos joms įgyven-dinti.

Ką laiko atsilikusiom tautom

Jungtinės Tautos nuolat kal-ba apie atsilikusią tautų lygio pakėlimą. Matas tautų atsiliki-mui matuoti yra visos tautos gamyba, padalyta iš jos gyven-tojų skaičiaus. Tokiu matu ma-tuojant, randama, kad JV žmo-gus pagamina vidutiniškai per metus už 2,500 dolerių, Euro-poje vidurkis 1,150 dol., tuo

tarpu tokioje Burmoje 56 dol., Indijoje 68, Brazilijoje 210, Bo-livijoje 90.

Iš 77 nepriklausomų valsty-bių, neskaitant sovietinių, 57 yra laikomos atsilikusiom ir jom duodama parama.

Per 1956-8 metus jom duota 8.5 milijardai dol. (neskaitant dar Amerikos karinės pagalbos sumų, o taip pat atsitiktinės pa-galbos iš Amerikos žemės ūkio gaminių pertekliaus fondų). Iš tos sumos 5.2 milijardus davė Amerika. Kitų valstybių di-džiausi indėliai buvo Anglijos ir Prancūzijos.

Tiem kraštam taip pat buvo duodamas dar privatinis kapi-talas. Per trejis metus išmokė-ta 5.9 milijardai. Vėl didžioji dalis buvo iš Amerikos — 3.4 milijardai. Bendra pagalbos su-ma atsilikusiem kraštam iš A-merikos siekė 8.6 milijardus.

Kas toliau su Alžiru?

Prancūzijos prezidento de Gaulle planai dėl Alžiro karš-tai pritarė prez. Eisenhoweris, Patys prancūzai, kaip paprastai, vertina skirtingai: komunistai sako — prezidentas turėjo tar-tis su sukilėliais; dešinieji — prezidentas davė per dideles nuolaidas, kalbėdamas apie Al-žiro atsisikymą nuo Prancūzi-jos; daugumas — jei tai pada-rė de Gaulle, tai sutinkam; jei kas kitas būtų padaręs — smerktume.

Alžiro sukilėliai atmetė, kam tartasi ne su jais. Arabų valsty-bės šaukia konferenciją tuo reikalu.

SV. ANTANO GIMNAZIJOS Kennebunkporte, Me., mokytojai ir mokiniai. Vidury sėdi gimnazijos rektorius provincijolas T. J. Galliušis.

ALOYZAS BARONAS

VIENIŠI MEDŽIAI

ROMANAS

(11)

tos pačios rankos, ta pati krūtinė ir tie pa-ties beržais kvepiantys plaukai. Bet netoli blizga gels-voji šviesoj nauja mašina ir ji liudija, kad buvo lai-kas pilnas baimės, nuodėmingo džiaugsmo, audros, ligesio ir žygiavimo senyn.

Bruknyns truktelia Lakštuonę į save ir jų veidai nusidaužia. Bruknį išpila prakaitas.

—Būk rimtas, —pasako Lakštuonė.

—Aš rimtas, rimtas, net perdaug, —kartoja Bruknys ir bijodamas pabučiuoja į lūpas.

Lakštuonė nusipurto.

Krinta rasa.

Loja šuo. Melancholiškai. Jis nori skristi į mė-nulį.

—Einam namo, —sako Lakštuonė, —laikas.

—Nėra jokio laiko. Laikas tada, kada nelai-mingas, ar lauki ko nors? Rugių rytoj nepjausim, ir i mišką nevažiuosim, ir į fabriką neisim.

Jie abu eina tylomis. Dabar Bruknys sėda prie vairo. Jos artumas jį degina ir praeitis kūrena šir-dy ugniakurą ir kursto jį nuosekliai gyvenimo troš-kulys.

Lekia šviesos, grūna šešėliai, lieka tyla, tamsu-ma ir pavasario idilija.

Prie Lakštuonės namų sustoja mašina. Lakštuo-nė grįžtelia į Bruknį ir lengvai pabučiuoja jį i skruostą, lyg tėvą ar brolių.

—Sudiev, —šoka ji iš mašinos. Paskui lyg ko-vodama su savimi dar išstumia vieną sakinį: —buvo labai miela.

—Kitą kartą toliau pavažiuosim, —džiaugiasi Bruknys jos paskutiniaisiais žodžiais, kaip vaikui nume-stu saldainiu.

Jis gręžia mašiną ir galvoja, kad matė stovinčią ant slenkščio Eleną ir jam darosi koku.

Bruknyns žiūrėjo į siaurą lempų nušviestą ruo-žą ir jautė tik karštą alyvą gyslose. Jeigu taip se-niau, kai buvo Amerikoje, jis eitų kur į lokalą, sėdė-tų, žiūrėtų į matines moterų akis begėdiškai vilio-jančias ir tada nežinia kas būtų. O čia tik laukai, žali ir raminantys, žvaigždės šaukiančios ilgesin ir kvapai aistrinantys ir verčiantys gyventi.

Ne visi namuose miegojo. Zibėjo žiburiai. Bruk-nys jautė kojose sunkumą. Jis įėjo į savo kambarį ir nedegės šviesos valandėlę pastovėjo. Miegoti ne-buvo galima. Jis jautė moterų, motinos ir dukters, prisilietimus ir jo kūnas buvo pilnas virpulio. Jis peregjo virtuvę, valgomąjį ir pasiekė Dalios kambarį. Stumtelėjęs duris pro mažą praverimo tarpą pasakė: —Neišsigąsk, Dalia, tai aš. Tik grįžau. Nieko ne-atsitiko.

Bruknyns užgirdo kaip ji pasisuko lovoj. Pro lan-gą veržėsi mėnesiena ir jazmino kvapas. Dusinantis. Krūtinėje trūko oro.

Bruknyns atsisėdo ant lovos krašto. Ji truputį pa-sitraukė į pasienį.

—Nieko neatstiks, —pakartojo jis lyg teigda-mas, lyg klausdamas aistros užkimštu balsu.

—Nieko. Tik žmonės nenori dirbti.

—Nieko, norės, norės, —kartoją Bruknys.

Valandėlę jis kovojo su užplūdusiais atminimais ir jausmais.

Mėnesienoj vėjo judinami siūbavo medžiai ir grindyse virpėjo. Sūktelėjo juose kvailai sapnuodama paukštė.

Tvarte mykė karvės, kažkur didžiulio kolchozi-ninkų namo pastatuose saldžiai sapnavo ūkvedys Da-lią.

Blizgėjo mėnesienoj skardos stogai. Linksmi ū-žė elektros pakinkytas upelis. Ir negalima buvo su-prasti, iš ko kyla tas jo linksmas šnarėjimas amžius vergiją velkant.

Toli graudžiai graudžiai nusistaugia šuo, lyg ap-verkdamas žmogaus norą ir nenorą būti žmogumi.

Rytą Bruknys buvo piktas. Darbininkai nesirin-ko. Pusryčius valgė drauge su Šimuliu ir Antanu ir tada truputį praėjo pyktis. Dalia nešė į stalą pus-ryčius atjaukęjusi ir, rodos, rankų raukšlės buvo iš-silyginusios. Ji vaikščiojo gyviau, ir akys jos kitaip spindėjo. Kažkaip tarp linksmumo ir paslapties ži-nojimo.

—Epuše drebulėle, žiūrėk mūsų Dalia jaunyn ei-na, —pasakė Šimulis.

Anksčiau būtų Bruknys prikišęs tai ūkvedžiui, bet dabar jis tylomis valgė.

—O, ką, ar negerai gyvena? —kalba ūkvedys, ir jie visi tyli matydami, kad Bruknys be ūpo. Ir jie mano, jog tai todėl, kad tiek rūpesčių gula Bruk-nį, kad trūksta darbo jėgos, kad neaiški ateitis, kad niekas nežino, kaip pagaliau bus paskirstyta žemė ir kitas turtas.

—Ale ką tu rūtele, žaliuojanti žiemą, vasarėlę, žiūrėk tavo pusbrolis Juozas Uogintas atvažiuoja. Aš

pažįstu jo mašiną iš balso. Tarškia kaip malūnas senasis. Buvo išvykęs kažkur, dabar aplankys tave, medeli diemedėli. Valdžios reikalais žmogus važinė-ja, visokie svetimi reikalai žmogų spaudžia, gyven-i-mui keičiantis, —tarė Šimulis žiūrėdamas pro langą.

Nuo kelio, sodybos link, yrėsi nedidelė stipri pilka mašina. Vyrai, metę pusryčius, išėjo į kiemą. Iš mašinos iššoko liesas, truputį praplikęs vyras.

—Vytai, —šaukė jis, —Vytai, broli, milijonus metų nematytas.

—Juozai Uogintai, pro Sibirą prakeliavęs ir pro kapus praėjęs, —šoko nuo slenkščio Vytais, ir jie plojo vienas kitam per pečius kietais delnais ir jautė mielą skausmą.

Ūkvedys nuėjo tvartų link, o Šimulis ir abu pusbroliai suėjo į valgomąjį. Bruknys ištraukė bu-telį "Taikos" ir vėl buvo tęsiami pusryčiai, skam-bėjo bičiulystė ir stiklai, buvo aptariamose moterys, dirvos, valdžios, akcijos ir degtinės markės. Sokinė-jo dešimtmečiai, maišėsi Sibiro taigos su Chicago gatvėmis, lingavo grakščiai moterų eilės ir vergų ko-lonos. Giedėjo suvargę žmoneliai prie sušalusioj žė-mėj iškastos duobės ir lėkė juodi graborių limuzi-nai patogiai ir su vėsintuvais veždami išpudruotą ke-liautoją kaip į balių. Keitėsi partijos, mainėsi knygos, valdžios, sėjomainos, miestai ir tabako rūšys. Virpė-jo atomų sprogimuose dangoraiziai, skraidė raketos ir mėnuliūs, tykiai čiurolino penimės pasipuošę upe-liai. Kėlėsi iš kapų ir tundrų numirėliai, mirė gy-vieji, keitėsi diktatoriai, mados ir markės. Vyrai kal-bėjo ir netrūko butely "Taikos" ir netrūko žodžių.

Valandėlei jie nutilo. Jie vaikščiojo kas sau. Jie žiūrėjo į praeitį ir dabartį, į gyvenimą pirmyn ir atgal ir mąstė, ką iš to gyvenimo galėjo ištraukti.

(Bus daugiau)

MOTERŲ PASAULY

KAS GERIAU: PRIEGLAUDA AR ŠEIMOS ŽIDINYS?

Lietuvoje moterim leidžiamas mėnesinis žurnalas "Tarybinė Moteris". Ten viskas "tarybiška", ir viskas politiška. Ir šis žurnalas pristatomas, kaip "politinis - visuomeninis ir literatūrinis". Jis tokios pas išvaizdos, turinio ir sutvarkymo, kaip ir kiti tie politiniai žurnalai, pavyzdžiui "Jaunimo Greitos" ar "Svyturys". Dvelkia vienodas kvapas ir nuobodu-

"Tarybinė Moteris", be abejonų, turi "moteriškos medžiagos" ir vaizdų. Yra rašoma apie buvusias apstatymą, madas, valgius, patarimus, kaip vaikus gydyti ar juos auklėti. Ties vienu tokiu "vaikišku klausimu" norime čia sustoti.

reikė poilsio, ji neradusi kur geriau mėnesiui vaikų išvežti ir palikti, kaip tik tai Kuršėnų vaikų namuose (prieglaudoje). Korespondentė už ją taip kalbėjo:

"Yra nemaža Romo, Birutės vyro, giminių. Yra ir jos pačios tėvas, su kuriuo dar labai seniai susipažino. Palikti savo vaikus pas juos? Oi ne! Birutei net pagalvoti baisu. Kas juos ten prižiūrės, kas taip rūpinsis, kaip ji pati, kas užtikrins, kad neatsitiks kokia nelaimė! Jei jau palikti, tai tik pas Mamytę. Geresnės vietos pasaulyje nerasi". Ar tikrai? Kas yra ta "geroji Mamytė"? Tai Kuršėnų vaikų prieglauda. Vaikų tenai yra apie 140.

kūris apverčia viršum kojoms visus jos postringavimus, kad prieglauda geresnė už tėvų namus. A. Baltrūnienė sako, kad Kuršėnų prieglaudos augintinė B. Katkauskienė "net kai kurių savo auklėtojų pavardžių nežino". Prieglaudos direktorę Teofilę Betlinskię vadinanti "Mamyte", direktorės pavaduotoją Antaniną Rastenytę — "mokytoja", buhalterę — "seselė". Esą "taip įprato vadinti vaikų namuose, ir taip jau liks visam laikui: Mamytė, Mokytoja Seselė" ... Ar tai nesako, kad našlaičiai ir pamestinukai visa širdimi ilgiši tėvų, brolių, seserų? Prieglaudose jų nėra, ir vaikai tuos mielus vardus taiko tiem, kurie jiems parodo susi-

WILHELMINE LUEBKE, Vokietijos naujo pasidaryto žmona

Kiek verta žmona?

Visaip galima žmonas vertinti, bet dažniausiai taikomi du matai: meilės ir pinigų. Kartais jie sutampa, kartais išsiskiria: būna meilė be pinigų arba pinigai be meilės. Pastaruoju atveju dažnai būna ir skrybys. Tada pasirodo, kiek pinigų žmona verta.

Tai parodė viena Patersono, New Jersey, moteris, dėl vyro kaltės išsiskyrusi ir jam pateikusi ieškinį: 79,870 dolerių už 22 metų darbą! O jai į talką atėjo dar plunksnos grauzėja Irene David ir žurnale "This Week" (Nr. 4, 1956) plačiai išaiškino arba aptaksavo, kiek kainuoja vienos valandos virimas, skalbimas, siuvimas, buto valymas, pirkinėjimas, svečių priėmimas ir t.t. Tų didesnių ir mažesnių namų ruošos darbų nesuskaitysi. Bet Irene David suskaitė, kad į savaitę vis tiek išeina 70 dol. Tiek vyras turėtų mokėti, bet žmonos patarnavimą gauna veltui, ir nevysada tai įvertina.

Bet anos skaičiuotojos vyras savo žmonos aritmetiką įvertino. Jis parašė: "Brangi ponija Davidiene, argi viskas veltui? Kur suknelės, papuošalai, dovanos, gėlių puokštės, daktarai, pralaimėjimai bridžą lošiant ir t.t."

Bet kol iš vyrų pusės dar būna dovanos ir gėlių puokštės, tol iš žmonos pusės nebūna ... sąskaitų teisme.

B. KATKAUSKIENE su dukrele ir sūniumi. Kaip atrodo jų rūbai ir pats namas?

A. Baltrūnienė iš Priekulės rajono, "Vienybės" kolūkio (kolchozo), "Tarybinės Moters" birželio numeryje (nr. 6) sudėjo komunistiškai pasaldintą reportažą "Tik pas mamytę... Rašo apie Kuršėnų vaikų namus, kuriuose augo dabar jau mokytoja pedagogė B. Penkauskaitė - Katkauskienė, ištėkėjusi, turinti dvejetą savo vaikų: Jūrą ir Alfredą. Kai pri-

"Visiems užtenka šilumos ir meilės, — porina korespondentė A. Baltrūnienė. — Visi sotūs ir gražiai apmokyti... Užmiršta, kad jie našlaičiai. Užmiršta, kad kai kurie tėvai išsižadėjo savo sūnaus ar dukters. Tarybų valdžia šiem vaikams suteikė kitus namus — daug geresnius ir jaukesnius. Tokius, iš kurių išėję jie jaučiasi labiau aprūpinti, labiau išsilavinę, išmokyti (labiau) švaros ir tvarkos negu tikrųjų tėvų išaugintieji vaikai" — nusako A. Baltrūnienė, nepasakanti, ar ji pati turi savo vaikų ir ar juos pavestų prieglaudai.

Prieglauda visada buvo ir paliks bėdos reikalas. Ji niekada neatstos tėvų šilumos ir meilės. Pati jau žmogaus prigimtis rūpinasi, kad tėvai mylėtų savo vaikus. Nelaimė, kai vaikai anksčiau tėvų netenka. Nelaimė, kai tėvai juos pameta. Bet tokių tėvų nedaug. A. Baltrūnienė nepasako, kas atsitiko su jauna Birute, kuri tik ištekėjusi savo tėvą pažino, ir iš kur atsirado anie 140 našlaičių. Karo, bado, trėmimų aukos? Moralinio pakrikimo?

Bet kaip ten bebūtų, A. Baltrūnienė iškelia vieną dalyką,

rūpinimo ir meilės. Bet mylėti gali tik žmogus, ne valstybė ir ne "tarybų valdžia". A. Baltrūnienė verčiasi bolševikine propaganda, kai prieglauda stato aukščiau už šeimos židinį. Esą vaikai, netekę tėvų, Kuršėnų prieglaudoje "augtų net žymiai geriau, negu pas tikrąją motiną". Boba visiškai kvailai nušnekejo.

PER BRANGUS BUCKIS

Londono spauda pasipiktinusi rašė dėl vieno teismo, kurį pavadino teismu dėl "brangiausio šiais metais bučinio". Sužadėtiniam Gerald Selby ir Anne Firman jis kainavo 1500 dol. "Išleidome visas santaupas, — jie pareiškė, — ir dabar vestuves teks atidėti rudenį". O byla prasidėjo dėl to, kad policininkas juos suėmė besibučiuojant savo automobilyje gatvėje. Pritaikė įstatymą: "nepadorus elgimasis viešumoje". Bylą jie laimėjo, bet pinigus prakišo už savo nekantrumą.

Vysk. Fulton Sheen vieną kartą kalbėjo: "Yra dalykų gerų ir būtinų nuošalumoje, bet jie pavirsta vulgariais viešumoje. Vulgarumas yra vienašas suniekinimas gero". Gerai, kur dar yra įstatymai, prilaikiantieji to blogio plitimą.

GEROLD SELBY ir Anne Firman

PERSIJA vis daugiau modernėja. Taip rodo ir šis persaitės paveikslas. Ji sekretoriauja vienai pramonės įstaigai su savo telefono aparatais ir krūva popierių atrodo visai taip, kaip sekretorė amerikietė.

IZRAELIO mergaitės po šautuvu. Pirmoji iš dešinės (priekyje) Yael Dayan, pagarsėjusi savo autobiografinė knyga.

IŠ KAREIVIŠKŲ GRETŲ — Į RAŠYTOJOS ŠLOVĘ

Suezo konflikto metu laikraščiuose dažnai buvo matomas kariškis su viena užrišta akimi. Jis vadovavo Izraelio armijai, traukė pro Sinajaus dykumas į Raudonąsias marias.

Kariuomenės gretose buvo ir jo dukterė — Yael, lietuviškai

Stirnukė, vos 16 metų, gimusi ir augusi mažam Palestinos kaimelyje. Jos jaunos dienos sutapo su Izraelio valstybės atskirumu, kovomis ir virtinėmis atsikeliančių Palestina užgventi imigrantų — viso pasaulio žydų. Gyvenimas naujas,

judrus, sūkuringas, nešęs neramybę ir įtempimą. Kai nerami dar darosi bundanti meilei jaunos mergaitės dvasia, prislėgta šautuvu, išgyvenimai pasidaro gana stiprūs. Jie jauną žmogų purto ir keičia. Ir kai Yael Dayan pasiūlė rėdavo į veidrodį, jai rodėsi naujas jos veidas, anksčiau nepažintas. Taip ji pavadino ir savo autobiografinę knygą: "Naujas veidas veidrodyje".

Knygą parašė ne Palestinoje, o Prancūzijoje, idiliškam Bretanijos pamaryje, kur pusei metų užsidarė Jeruzalės konsulo prancūzo pasiūlytoje viloje. Rankraščiu susidomėjo didžiosios leidyklos Amerikoje, Anglijoje ir Švedijoje; taip pat filmų agentūros. "Gal nori tapti artiste?" — pasiūlė. "Ne, dviejų darbų nemoku dirbti; geriau būsiu rašytoja". Yael Dayan knyga verčiama į daugelį kalbų. Dvidešimties metų mergina iš karto pagarsėjo taip, kaip prieš keletą metų prancūzė gimnazistė Francoise Sagan.

Nataša Gorelina

tikrai maskvietė, kuri nebuvo niekur keliavusi ir nieko geresnio mačiusi. Tačiau "žvali ir gabi tai mergaitė, kalbų pramokusi" — pastebė korespondentas. Ji buvo sekretorė amerikiečių parodoje. Su anuo korespondentu juokavo, girkšnodama "Coca-Cola", kai jis užsigerdavo rusišku "kvasu" (gira). Pagavo jos kaitrų žvilgsnį, įremtą į namuką: tokiam ji norėtų gyventi...

RUSEM PATINKA AMERIKOS BUTAS

Amerikos parodoje Maskvoje buvo išstatytas nedidelis vienos šeimos namukas, vadinamas "bungalow", moderniškai įrengtas. Jo kaina 14,500 dol. Amerikoje tokių namų daug, ir juos galima pirkti 20 metų išsimokėjimui. Rusai apskaitė, kad oficialiu kursu jiems tai atsieitų 100,000 rublių — baisiai daug pagal skurdų darbininko uždarbį (vidutiniškai 500 - 700 rub. mėnesiui). Nesutaupysi anos sumos nė per visą amžių, nes pragyvenimui reikia daugiau negu uždirbama. Užtat aną namuką jie laikė "pasaka" — gal tyčia amerikiečių nupiginta?

Bet jisai vis dėlto traukė, kaip pasaka. Vokiečių korespondentas Heinz Martin pastebėjo, kad ilgiausios lankytojų eilės buvo kaip tik prie to namo. Jokie technikos stebuklai rusių moterų taip netraukė, kaip tas "splitnikas", aplenkęs ir rusiškus sputnikus. Išvaizduok, kad gali gyventi atskirai (split), erdviai, patogiai, gražiai! Dauguma rusų Maskvoje tebegyvena baisiai susikimšę, po kelias šeimas vienam bute. Galvai atskaitoma nuo 6 iki 9 kvadratinėjų metrų ploto — ir tiek. Verskis kaip nori!

Amerikiečių paroda ne vienam rusui ir rusei širdį apmaudė, kaip ir Natašai Gorelinai,

ZMONOS PAGAL SVORĮ

Kiek dar žemos kultūros yra atsilikusiuose kraštuose, rodo Ugandos, Afrikoje, parlamento diskusijos, iškilus klausimui, kiek mokėti už žmonas. Ten žmonos dar perkamos. Vienas atstovas pasiūlė po pusę dolerio už svarą. Girdi, tokia tvarka leistų vesti ir tiem, kurie mažiau turi pinigų, tik jiems tektų mažiau pajėgios ir silpnės sveikatos darbininkės. Bet vis geriau negu nieko. Gi tie, kurie nori turėti kelias žmonas ir stambesnes, turi ir daugiau mokėti. Esą, to reikalauja ... socialinis teisingumas. Verta dar pastebėti, kad tą "socialinį teisingumą" palaiko ir komunistai, kurių akcija Afrikoje gana gyva.

BAD HERSFELDE, Vokietijoje, prie Belgijos sienos, vieno ūkininko lauke pastatyta Marijos statula, gauta kaip dovana iš Belgijos katalikų. Protestantai užprotestavo. Klausimas: ar ūkininkas neturi teisės ant savo lauko statyti kryžiaus ar statulos...?

Nuo Baltimorės iki Damasko

Ispūdžiai iš prel. L. Mendelio kelionės

Prel. Liudvikas Mendelis, šv. Alfonso lietuvių parapijos Baltimorėje klebonas, su savo seserim Felicija šių metų vasarą lankėsi Šventojoje Zemeje. "Per aštuoniolika saulėtų dienų, — rašo jis savo laiške Novenos lankytojui, — mudu su seserim žvelgėme į tą patį dangų, į kurį žvelgdavo Jėzus su Marija; vaikščiojome tais pačiais keliais; klūpojome tuos pat šlaituose". Tai buvo nuostabi, reti išgyvenimai, apie kuriuos prel. L. Mendelis savo laiške ir pasakoja.

Manome, Darbininko skaitytojam bus įdomu susipažinti su ta tolima kelione, kuri pro Prancūziją, Graikiją ir Egiptą vedė iki Palestinos ir pro Turkiją, Italiją, Svediją ir Olandiją atgal.

Baltimorę jiedu paliko birželio 8 ir tiesiai atsirado Paryžiuje. Čia prabuvo tris dienas. Prel. L. Mendelis aukojo mišias Stebuklingojo Medalio šventovėje, prie altoriaus šv. Kotrynos Laboure, kuriai buvo apsiėmęs Dievo Motina. Birželio 12 išskrido į Atėnus.

SV. POVILLO PĖDOMIS

Graikijos sostinėje pirmiausia aplankė Akropolį su šal-

mai esančiu areopagu, kur šv. Povilas kalbėjo graikams apie Kristų. Buvo šeštadienis, birželio 13. Tą dieną Graikijos sostinėje, Atėnuose, dar lankė valstybinį muziejų ir šv. Euleterijaus graikų stačiatikių katedrą ir kitas istorines vietas. Sekmadienį, birželio 14, mišias aukojo šv. Dionizo bažnyčioje, kurią aptarnauja 3 graikai ir 3 graikiškai kalbantieji italai kunigai.

Pirmadienį, birželio 15, lankė Delfius. Čia prieškrikščioniškais laikais stovėjo garsus orakulas, skirtas graikų saulės dievui Apolonui, o pitijos — mergaitės pranašės būrė graikams ateitį. Bet iš visų tų būrimų, be abejo, geriausias buvo patarimas, įrašytas pačioje Delfių šventykloje: "Pažink pats save".

Antradienį, birželio 16, pasiekė Korintą. Jis yra gerai žinomas iš šv. Povilo apaštališkojo darbo. Šv. Povilas iš Korinto parašė du nepaprastai reikšmingus laiškus krikščionių tikėjimui stiprinti. Senasis miestas yra 4 myliom atstu nuo naujojo Korinto. Mūsų keliautojai senam Korinte matė pakilimą, platformą, nuo kurios šv. Povilas kalbėjęs korintiečiams.

VIDURZEMIO JŪROS PAMARIAIS

Iš Atėnų birželio 16, antradienį, nuskrido į Kairą, Egipto sostinę. Čia keturias dienas lankė didžiausias piramidės, sfinksus, mečetes, senus istorinius pastatus ir rytietiškus margaspalvius turgus (bazarus).

Sekmadienį, birželio 21, jau buvo Beirute, Libane, kuris prieš pora metų išgarsėjo a-

merikiečių kariuomenės išsikėlimu tame Viduržemio jūros pamyryje, kad jame neįsėstų ir neišvyrautų maskviniai komunistai. Beirute prel. L. Mendelis sutiko amerikietį pranciškoną kun. Denis Mooney, kuris sudarė planus Sventajai Zemei lankyti. Palydovu dar buvo duotas pranciškonas kun. Reinhardas, kuris vadovavo visai dvylikos dienų kelionei per Jordano Jeruzalės dalį. Beirute rytais mišias aukojo šv. Pranciškaus bažnyčioje. Sekmadienį popiet keliavo Viduržemio pamarėm link Sidono, kuris ne kartą paminėtas šv. Rašte. Pirmadienį aplankė Marijos šventovę Libano kalne. Antradienį nukeliavo į Damaską. Pakeliui buvo apsisustojęs Baalbeke, senajame Heliopolio mieste, jo nepaprastai įdomių griuvėsių pažiūrėti.

Nuo šv. Povilo dienų Damaskas nėra žymiau pasikeitęs. Ten aplankė šv. Povilo atsivertimo vietą (mažą koplytėlę, kuri yra dabar pranciškonų priežiūroje). Ši koplyčia pažymi vietą, kur šv. Povilas buvo nuleistas per mūrą pintinėje, kad išsigelbėtų iš savo priešų. Taip pat aplankė garsiausią mečetę Damaske, kadaise buvusią šv. Jono Krikštytojo katalikų katedrą. Ši bažnyčia yra viena didžiausių pasaulyje. Dar galima matyti pirmąsias katalikų katedras, kuriose stulpsai ir lubos. Šv. Jono Krikštytojo altorius ir krikštykla dar tebestovi toje pačioje vietoje, kur stovėjo prieš ilgus šimtmečius. Baigė savo dieną ekskursija po Damasko bazarą, kuris yra vienas didžiausių pasaulyje.

(Bus daugiau)

STACIATIKIŲ bažnyčia ir mečetė Kipro saloje. Čia prel. L. Mendelis lankėsi grįždamas iš Palestinos.

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS CLEVELANDE

DR. V. TERCIJONAS

Rugsėjo 6 ir 7 Clevelande įvyko antrasis Amerikos lietuvių gydytojų ir dantų gydytojų suvažiavimas. Dalyvavo 98 gydytojai ir dantų gydytojai iš JAV ir Kanados. Suvažiavimo darbotvarkėje žymiausia vieta užėmė pranešimai apie džiovą ir vėžį. Visuomeninėm temom buvo skirti du pranešimai. Moderatorius buvo dr. J. Valaitis, sekretoriai — dr. V. Tercijonas, dr. K. Ambrozaitis ir dr. F. V. Kaunas.

Pirmąjį suvažiavimo dieną, rugsėjo 6, sekmadienį, išklausiama pranešimų apie tuberkuliozę šiandien (dr. K. Vyšniauskio), kortikosteroidus ir tuberkulio-

aukštesnėje mokykloje ir pagelbėjęs šv. Kazimiero parapijos kunigam, rugsėjo 25 išvyko Romon gilinti teologinių mokslų. Šis jaunas kunigas, gimęs ir augęs čia, dėka savo tėvelių, gerai moka lietuviškai. Linkime Romoje sėkmingai įgyti mokslo laipsnį, kad dar stipriau galėtų dirbti Bažnyčiai, tautai, kraštui ir lietuviams. Klierikas R. Zioba irgi išvyko Romon mokyti. Sekmės!

Rūpinasi išmokyti lietuviškai. Lietuvos vyčiai po savo paskutinio seimo Detroito sukuro uoliai mokyti lietuvių kalbos. Philadelphia vyčių 3 kuopa ir lietuvių kultūros komisija jau sutelkė virš 20 jaunuolių, kurie pasirengę pramokyti lietuviškai. Pamokos bus šv. Kazimiero parapijos patalpose, pradedant spalio 8. Rugsėjo 20 buvo pasitarimas su mokytojais. Tikimasi, kad visos vyčių kuopos turės lietuvių kalbos pamokas ir pramoks daugiau lietuviškai. Pranas Gudelis, Dayton, Ohio yra vyriausias lietuvių kalbos pamokų organizatorius. Jis ieško tinkamų vadovėlių, plokštelių ir kitų priemonių pamokoms. Philadelphiaičiai mano, jei bus galimybių, lietuvių kalbos pamokas praplėsti ir kitiems, kurie norėtų pramokyti lietuviškai.

Pauakštintas lietuvis kunigas. Kun. dr. Pranas Statkus iš šv. Kazimiero parapijos, paskutiniu laiku dirbęs Arkivyskupijos moterystės tribunole, rugsėjo 22 išvyko į New Yorką naujom pareigom. Jis paskirtas karo kapelionų viršininko kardinolo Fr. Spellman pagelbininku — vice kancleriu. Jis yra gavęs daktaro laipsnį Katalikų Universitete Washington. Kukliai atsivieškinta su draugais rugsėjo 20 šv. Jurgio parapijos klebonijoj. Jo tėveliai gyvena šios parapijos ribose. (Rs.)

zės gydymą (dr. A. Narbuto), izotopus diagnostikoje ir gydymė (dr. K. Ambrozaičio), rentgeno ir radijumo terapijos pažanga (dr. E. Ringaus) ir klimatorinių kiaušidžių funkcijas (dr. J. Stanaičio).

Po pertraukos vakare įvyko Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas. Pirmininkas dr. A. Montvydas ir sekretorius dr. V. Tauras padarė pranešimus iš bendros draugijos veiklos ir finansinės apyauškos. Toliau sekė atskirų draugijų (skyrių) pranešimai. Iš pranešimų paaiškėjo, kad Chicago skyrius (pranešėjas buvo dr. St. Budrys), turi 105 narius; New Yorko (dr. V. Tercijonas) — 31; Ohio (dr. H. Brazaitis) — 50 narių; ši draugija jau dvejus metus iš eilės

paskyrė po tūkstantį dolerių lietuvių meno ir kultūros laimėjimam premijuoti; Detroito (dr. V. Majauskas) — 17 narių; Kanados (Toronto) 28 narius, įsteigta tik neseniai. Buvo dar sudarytos įvairios komisijos. Nutarta 1000 dolerių parremti K. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis" išleidimą ir instrumentaciją.

Antrąjį suvažiavimo dieną, rugsėjo 7, pirmadienį, suvažiavimo dalyviai aplankė dr. J. Basanavičiaus ir dr. V. Kudirkos paminklus, pastatytus lietuvių darželyje Clevelande. Dr. B. Matulionis pasakė kalbą, kurioje išskėlė tų dviejų mūsų tautinio atgimimo veikėjų patriotinį darbą ir priminė dabartinę mūsų pareigą rūpintis lietuvių ir Lietuva.

Grįžus posėdžiui, išklausti tolimesni pranešimai: apie šių dienų vėžio chirurgiją (dr. V. Kanauka), ankstyvą vėžio patologinę diagnozę (dr. J. Valaičio), krūčių vėžį (dr. D. Degesio), atipiskas chromogenines džiovos bakterijas (dr. A. Narbuto) ir gimdos kaklelio vėžį (dr. G. Baluko). Du pranešimai buvo visuomeninėm temom — dr. St. Biežio apie Amerikos lietuvių senos kartos lietuvių gydytojus ir jų draugiją (įst. 1912) ir dr. V. Tercijono apie lietuvių gydytojus, atvykusius po antrojo pasaulinio karo.

Dr. V. Tercijonas išskėlė tokius siūlymus: 1. pritraukti daugiau narių į draugiją ir organizuoti skyrius kituose kraštuose, siekiant įsteigti pasaulinę lietuvių gydytojų draugiją; 2. skatinti ir padėti, kad lietuvių jaunimas daugiau eitų medicinos mokslus; 3. leisti neperiodinį medicinos žurnalą, metraštį arba biuletinį; 4. išleisti atskira knyga apie suvažiavimų darbus; 5. suruošti senosios Amerikos Lietuvių Gydytojų draugijos 50 metų minėjimą (1962); 6. dirbti Lietuvos išlaisvinimui ir rūpintis lietuvių išlaikymu.

Paskutinį iškelta klausimą svarstant, nutarta paskirti 3 premijas (250, 150 ir 100 dol.) už geriausius straipsnius apie lietuvių išlaikymą Amerikoje. Premijos būtų įteiktos 1961 suvažiavime New Yorke.

Sąjungos naujon valdybon išrinkta: dr. A. Montvydas — pirmininkas, vicepirmininkai: dr. V. Tercijonas ir dr. Vl. Ramanauskas, sekretorius — išdėninkas — dr. V. Tauras. Draugijos direktoriai — dr. P. Za-

K. Č.

IŠ VISUR

—Romoje, šv. Petro bazilikos pogrindyje, norima įrengti lietuvių koplyčią. Ji būtų arti šv. Petro Apaštalo kapo. Vatikanas tam sumanymui pritaria. Tokias koplyčias jau turi lenkai ir airiai. Koplyčia atsiėtų apie 20,000 dol. Tam reikalui po vieną tūkstantį dolerių jau paaukojo prel. L. Mendelis ir prel. Pr. Juras.

—A. Rinkūno "Kregždutės" (II dal.) išleista trečioji laida. Šioje laidoje kai kurie aprašymai išimti ir pakeisti naujais, pridėta naujų iliustracijų ir žodynėlis. Vadovėlis yra skiriamas tretiem ir ketvirtiem mokslu metam. Jame yra lietuviški skaitiniai ir lietuviškos aplinkos bei tėvynės pažinimo pradmenys. Iliustracijos ir viršelis dail. T. Valiaus. Išleido spaudos bendrovė "Ziburiai" Toronte.

—Adelaidės mieste, Australijoje, norima įkurti pirmąją lietuvišką parapiją. Tuo reikalu 500 lietuvių padavė prašymą vietos vyskupui. Parapijos steigimų rūpinasi kun. J. Kungys.

—LB Centro Valdyba su prasidedančiu rudeniu pradeda ir savo darbą. Rugsėjo 16 dienos posėdy apžvelgė Detroito suvažiavimą, patvirtino Kultūros Fondo veiklos planą. Nusi-statyta posėdžiauti dažniau, tad kitas posėdis įvyko rugsėjo 24, kuriame svarstyti ryšium su LB Tarybos sesija ir Detroito suvažiavimu kilę reikalai.

Scranton vyskupijoje nauji lietuvių kunigų paskyrimai: kun. Mykolas Ožalas, šv. Juozapo parapijos vikaras Scrantone, perkeltas klebonu į šv. Petro ir Povilo parapiją Sugar Notch; kun. K. G. Kižys, šv. Petro ir Povilo parapijos Hazleton vikaras, paskirtas vikaru į šv. Juozapo parapiją Scrantone.

—Kun. Alfredas Zukauskas, šv. Petro ir Povilo parapijos Sugar Notch klebonas, mirė rugsėjo 18; palaidotas iš šv. Trejybės bažnyčios Wilkes-Barre rugsėjo 22. Jis buvo gimęs 1909 lapkričio 29 Duryea, Pa. Teologijos mokslus buvo išėjęs Jungtinėse Amerikos V. ir Kanadoje (Londono, Ont.). Kunigo buvo išventintas 1936 birželio 6 Scranton katedroje vyskupo Thomas C. O'Reilly. Kunigo pareigas ejo Scrantone, Wilkes-Barre, Pittstone ir Sugar Notch, kur išbuvo klebonu šešerius metus. Palaidotas šv. Juozapo kapinėse Duryea, Pa. Liko nuliūdusi motina ir sesuo.

NAUJOS PLOKSTELĖS

Solistė Lionė Juodytė—Mathevs yra įdainavusi naujų H. F. ir Stereo plokštelių albumą su Rūtos chorū. Albume yra 16 dainų. Išleido Request Recording Company vardu "Dainos iš Lietuvos". Plokštėies galima gauti pas J. Ginkū, 495 Grand St., Brooklyn 11, N.Y., Darbininko administracijoj, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y., Jokūbą J. Stuką, 1264 White St., Hillside, N.J., Alex Mathews, 256 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y. Kaina 4.98 dol. Siunčiant užsakymus didesniais kiekiais į krautuves, duodama nuolaida.

PREL. L. MENDELIS ir jo sesuo Felicija Jeruzalėje su kun. Patrick Coyle, O.F.M., iš Baltimorės.

PHILADELPHIJOS ŽINIOS

Šv. Andriejaus parapijos klebonijoje rugsėjo 17 buvo sukvietas Kunigų Vienybės Centro Valdybos pasitarimas, kuriame dalyvavo ir daugiau kunigų, ne Valdybos narių. Pasitarimą kvietė pats parapijos klebonas ir Kunigų Vienybės pirm. J. Čepukaitis. Jame dalyvavo Philadelphia lietuvių kunigai, kun. J. Karalius iš Shenandoha, Pa., kun. J. Neverauskas iš Maizeville, Pa., ir iš New Yorko — prel. J. Balkūnas, kleb. kun. J. Aleksūnas, kan. J. Končius, "Lux Christi" redaktorius kun. T. Narbutas ir kun. V. Dabušis. Darbotvarkėje svarstyti Kunigų Vienybės sukaktovinio suvažiavimo reikalai. Suvažiavimas įvyko Chicagoje rugsėjo 23 - 24.

Gailisi a.a. dr. Mykolo Ražaičio. Velionis kun. dr. Mykolas Ražaitis buvo labai gerai pažįstamas Philadelphiai ir jos apylinkėi. Jis buvo kapelionu Villa Joseph Marie, Newtown, Pa. Dažnai atvykdavo į lietuviškas parapijas, dalyvaudavo lietuviškuose susirinkimuose ir vakaruose, buvo visų mylimas

ir gerbiamas. Jo mirtis paminėta per lietuvišką radiją, kurio bangomis ir jis kalbėdavo, ir pasimelsta lietuvių bažnyčiose. Visi skaudžiai atjaučia, netekę vėl vieno lietuvių patrioto, veikėjo.

Jauna mirė. A. a. Ona Stolarški, šv. Jurgio parapijos narė, buvo labai gera ir veikli parapietė. Ilgai ir meiliai dirbo visuose parapijos ir draugijų parengimuose. Po trumpos ligos iškeliavo amžinam gyvenimui rugsėjo 20. Palaidota rugsėjo 23 iš šv. Jurgio parapijos. Gausus žmonių būrys lankė jos palaikus, užprašė mišų, palydėjo į kapines. Iš daugelio akių tryško gailėsčio ašaros atsiviekinant.

Rastas negyvas. A. a. Antanas Gaidys po kelių dienų rastas miręs savo kambary. Jis vienas gyveno ir ilgesnį laiką niekas nepastebėjo, kad buvo miręs. Palaidotas rugsėjo 21 iš šv. Kazimiero bažnyčios šv. Kryžiaus kapinėse. Paliko nuliūdusios kelios seserys.

Išvyko Romon mokyti. Kun. Petras Šilvinskas, mokytojavęs

CONFUSED

Man's confused. Facing law suit. Has insurance but no Agent. Poor soul. Must call someone. But who? Confusion natural. Moral? Buy Insurance from local Hartford Agent. That's us. Deal person to person. Call us, day or night.

ALBERT F. PETERS

Office: 116-55 QUEENS BLVD. FOREST HILLS, N. Y. Virginia 3-1477

Agency for HARTFORD ACCIDENT & LIABILITY COMPANY, Hartford, Conn.

PASKUTINIS žvilgsnis į atostogų šalį Kennebunkport, Me. Nuotr. V. Mazelio.

MŪSŲ PRAEITIS ATSIMINIMUOSE (4)

PR. PAULIUKONIS

NUOŠIRDŽIAI ATSIDAVUSIEJI RUSIJAI

Caro valdžiai "pataikavo" ne vieni kunigai, kaip tvirtina K. Bielinis. Antai, jau Simanas Daukantas, rašęs knygeles dar prieš spaudos draudimą, bijodamas netekti tarnybos, keitė savo slapyvardžius ir kam tik pasisakė, ką nors parašęs, prašė niekam to nesakyti. Jonas Juška lietuvišką gramatiką su-tiko perrašyti rusiškais raidė-mis, tikėdamasis gauti valdžios tarnybą. Laurynas Ivinskis da-lyvavo rusiškais raidėmis lei-džiamų knygų komisijoje. Vei-verių mokytojų seminarijos mo-kytojas Tomas Žilinskas prita-rė graždankos leidimui, dėl ko nepriklausomybės laikais aiški-nosi ir teisinis. Iš P. Kriau-čiūno laiško, rašyto dr. J. Ba-sanavičiui, matyti, kad tas pats T. Žilinskas Veiveriuose caro Nikolajaus I vainikavimo pro-ga išdrožė tą carą garbinančią prakalbą, o P. Kriaučiūnas pa-kėlė už naują carą tostą.

AR TIKTAI VIENI KUNIGAI "PATAIKAVO CARUI?"

mas buvo išklaustas, ir jis bu-vo atgal priimtas į universite-tą.

Liaudininkai dėl jų leidžiamo laikraščio "Lietuvos ūkininkas" ir jo priedo "Jaunimas" 1911 rugpjūčio 11 taip aiškinosi:

"Pakraipa šio žurnalo tautiš-kai demokratiška, nepriešinga valdžiai ir kviečianti lietuvius gyventi draugiškai ir santaiko-je su rusų liaudimi, o veda ko-vą vien tik su lenkais ir kuni-gais". "Šie žurnalai neplatino ir neplatina tarp valstiečių partijų partinių idėjų ir nekėlė Lietuvos gyventojų prieš vieš-pataujančią valstybės tvarką".

Jonas Čerka - Čerkauskas iš savo atsiminimų, kaip buvo rašomi prašymai dėl lietuvių spaudos, štai ką pasakoja:

"Tiktai reikėjo surasti, kas sustatys ir gražiai parašys prašymą. Nuėjau pas gyvenusį tuo laiku Mintaujoje gimnazijos mokytoją J. Jablonskį, norėdamas juo prašyti man prašymą ar jo juodrašį sustatyti. Jablonskis jau buvo paėmęs lakš-tų popieriaus, bet pagalvojęs sako: "Žinote ką, aš ne to mokslo žmogus, tai man nesi-seks, bet nueikit pas p. Lozo-raiūtį, jis baigęs juridinį fakul-tetą, tai jis tą jums geriau pa-darys"... Užėjome pas p. Lo-zoraiūtį. Radome gražų jauną po-naitį, kuris, išklauses mūsų prašymą, kiek paraudonavęs sako: "Tokiame jūsų reikalui aš nega-liu padėti, kadangi tai yra priešvalstybinis dalykas". "Bet mes galime prisiekti, kad neiš-duosime ir tą jūsų juodrašį nusirašę, gražinsime". — "Ne, aš to nepadarysiu, aš baigęs moks-lą prisiekiau, kad neprabi-siu prieš carą". (Mūsų Seno-vė, II t. Nr. 3, 434 - 435 p.).

K. Bielinis savo atsiminimuose taip pat prisipažįsta, kad kartą pargabėjęs atsisaukimų nedrįso jų, kad ir slapta, apylinkėje paskleisti, bijodamas, kad neužtrauktų ant savo tė-viškos žandarų įtarimo ir nau-jų kratų.

Kun. M. Gustaitis savo mo-nografijoje "Petras Kriaučiū-nas" nurodo, kad Marijampolės gimnazijoje apie 1880 buvę apie 700 mokinių, kurių 80

procentų lietuviai (23 p.). Prie-tų moksleivių skaičius pridė-kime Lietuvoje tuo metu buvu-sių Seinų, Kauno ir Šiaulių gimnazijos mokinius, Veiverių mokytojų seminarijos auklėti-nius ir lietuvius moksleivius, lankiusius Mintaujos, Liepojos ir Rygos gimnazijas, tai gausi-me drąsiai virš tūkstanties lie-tuvių moksleivių, kilusių jau iš lietuviško kaimo. Vieni iš jų nebaigę gimnazijos, kiti baigę nuėjo valdininkauti, treči baigę universitetą. Iki 1905 m. revo-lucijos tas moksleivių skaičius patrigubėjo. Tai nemaža armi-ja inteligentijos, bet kiek iš jų buvo veikėjų? Kai kurie tų pa-sauliečių inteligentų kaip Boti-riai ir Muraškos karjeros la-bui tapo perkrikštai ir nuėjo su rusiška pravoslavija, kiti kad ir netiek toli nužengė, vedę rusaites ar lenkaites, bet ir jie daugiau ar mažiau įsitraukė į savo žmonių kultūrinį ratą. Ir nepriklausomybės laikais kai kuriai atsakingų pareigūnų ar net visuomenininkų veikimo polėkius žabojo jų svetimtau-tės žmonos.

Dr. V. Pietaris buvo įsitiki-nęs, kad rusai įveiks lietuvius ir juos nutautins, tad reikia lietuvių tautai išsikelti ar į Ma-dagaskarą ar Argentiną (Jakš-tas, Patriotiniai motyvai mū-sų poezijoje, Židinys, 1935 m. Nr. 8 - 9, 120 p.).

Tad jei kalbėti apie ano me-to lietuvių "pataikavimą" caro valdžiai, tai pas pasauliečius in-teligentus to "pataikavimo" bu-vo žymiai daugiau, negu pas kunigus. Pasauliečius daugiau varžė baimė aktyviai pasireikš-ti ir dėl to būti nubaustiem. Kunigus kaip tik toji baimė mažiausiai veikė, nes devynio-likto a. devintojo dešimtyje Ze-maičių vyskupijoje buvo įsteig-tas slaptas kunigų fondas šelp-ti tremtinius kunigus, kad ku-nigai drąsiau veiktų prieš ca-ro valdžios rusinimą ir nebi-jotų būti ištremti.

(Bus daugiau)

Stephen Bredes Jr. ADVOKATAS 37 Sheridan Ave. Brooklyn 8, N. N. Tel APplegate 7-7082

BENDRUOMENĖ DĖKOJA Ačiū Amerikos lietuviams JAV Lietuvių Bendruome-nės apylinkių bei apygardų at-stovų ir centrinių organų pir-masis visuotinis suvažiavimas, įvykęs 1959 rugsėjo 5 - 6 die-nomis Detroito, įvertindamas senosios mūsų išeivijos didė-lius lietuvių išlaikymo dar-bus Amerikoje, kuriant lietu-vių parapijas, statant bažny-čias, -mokyklas, sales ir kitokius pastatus, steigiant lietuviškus laikraščius, organizuojant drau-gijas bei klubus, nuopelnus nepriklausomą Lie-tuvos valstybę atstatant, ir ją vėliau moraliai bei materialiai remiant, paramą ir globą karo iš-blokštiems lietuviams Vokiet-i-joje, vėliau sudarant sąlygas į šį kraštą atvykti ir padedant čia įsikurti, reiskia jiems nuoširdžiausią lietuvišką padėką. Ačiū Detroito - Apylinkėi JAV Lietuvių Bendruomenės apylinkių bei apygardų atstovų ir centrinių organų pirmasis vi-suotinis suvažiavimas, įvykęs 1959 rugsėjo 5 - 6 Detroito, reiskia nuoširdžiausią padėką šio suvažiavimo šeiminkinei JAV LB Detroito Apylinkės Valdybai ir jos energingam pir-mininkui Vytautui Kutkui už gražiai tvarkingai suorganizu-otą ir įvykdytą šio suvažiavimo globą. Detroitas, 1959 rugsėjo 6.

Suvažiavimas

(Atkelta iš 5 psl.) latorius, dr. V. Avizonis, dr. Pacevičius, dr. V. Majauskas ir dr. J. Stankaitis.

Pasibaigus suvažiavimui įvy-ko banketas su koncertu, vaka-riene ir šokiais. Dalyvavo apie 150 asmenų —narių su šei-mom ir svečiais.

Suvažiavimo šeiminkai bu-vo Clevelando gydytojai: dr. Brazaitis, dr. Degešys, dr. Ra-manauškas ir kiti, ir Moterų Komitetas. Suvažiavimą prave-dė labai vykusiai ir už tai jiems. reikia pareikšti nuošir-džią padėką.

— "Draugo" romano konkur-sui jau įteiktas pirmasis rank-raštis, vardu "Priesaika". Ro-mano autorius pasirašė Jovaro Lapu.

REAL ESTATE

IN ST. MARY'S PARISH IN MANHASSET, L.I. N.Y. 8 ROOM ALL BRICK RANCH, 2 baths, 2-car garage, wall to wall carpeting, 1/2 acre landsc. 2 blocks L.I.R.R. shopping, schools. \$39,500. Owner. May be seen by appointment - call even: MA 7-6551.

IN ST. MARY'S PARISH IN EAST ISLIP, L.I. N.Y. A recently built 3 bedroom ranch home. Nicely located on a fenced plot 83x140. The kitchen is equipped with 6 modern electric appliances. The screens and storm windows are permanent. The basement is large & well lighted. This is an exceptional buy at \$16,900. For further particu-lars call JUNiper 1-6346. Principals.

IN ST. TERESA'S PARISH IN BROOKLYN Detached one family, 6 rooms, 3 bedrooms, oil heat, Union Street, near I.R.T., walk to Bishop McDon-nell's High School. Sacrificing for \$12,500; may be seen by appoint-ment. HYacinth 9-2219.

UNITED FUNDS INC. A Mutual Investment Fund Periodic Investment Plans (WITH INSURANCE) offer you investment units in multiples of \$2,500 with investments as low as... \$125 Initially and \$25 Periodically. Group Life Insurance is available to cover the unpaid balance of the Investment Program in the event the Planholder does not live to complete his program. Under a United Periodic Investment Plan with Insurance, you invest in UNITED ACCUMULATIVE FUND SHARES a diversified, managed mutual fund with investments in over 100 American corporations. For Prospectus and descriptive literature, without obligation, fill in and RETURN THIS ADVERTISEMENT WADDELL & REED, INC. Principal Underwriters 26 West 5th St. Bldg. Kansas City 5, Mo. 46 Wall Street New York 5, N. Y. REPRESENTATIVE ADAM STANKUNAS NAME: ADDRESS: CITY:

REAL ESTATE IN CATHOLIC AREA OF TARRYTOWN, N. Y. Duplex - 14 rooms - 2-car garage. Near all Catholic institutions \$34,000 Call Owner ME 1-1387 IN INCARNATION PARISH IN QUEENS VILLAGE, L. I., N. Y. Detached 5 rooms, 2 bedrooms 25 x 100, cement block garage \$13,900 Call attorney HO 8-2266 IN ST. FRANCIS' PARISH IN WANTAGH, L. I. N. Y. \$18,990 3 bedroom ranch - finished basement walk to station, shopping, schools. Sunset 5-8765 In OUR LADY ROSE OF THE SEA PARISH, in CAPE MAY, N. J. Guest house, completely furnished! hot water gas heat; linens; parking yard; showers. One-half block from ocean. Illness forces sale. Sacrificing for \$21,000. A. A. Irwin, 23 Ocean St., Cape May, N. J. IN CATHOLIC AREA in FAR ROCKAWAY L.I. N.Y. \$15,000 9 rooms, 2 1/2 baths 50x150; 3-car garage, new heating, newly shingled near schools, shopping, transport. GR 1-9094 LITTLE FLOWER VICINITY IN BROOKLYN 1 family, 7 room brick wall to wall carpets, Rusco windows & doors, concrete patio, all modern. \$19,500 Owner - BUCKminster 2-8290 IN ST. MARY'S PARISH IN MANHASSET, L. I. Ideal for Retreat House. Gracious 9 rm, brick Colonial on professionally landscaped grounds, 4 bedrooms, 3 1/2 baths, modern eat-in kitchen, break-fast room, sprinkling system, high mtg. Immaculate; immediate occu-pancy, low 40's. Owner. MA 7-2474. In Our Lady Of Good Counsel Parish, in Brooklyn, N. Y. PUTNAM AVE. 933. Brick 3-family semi-detached. Vacant-decontrolled apartmts. 17 individual rooms, brass plumbing, gas heat. 1st mortgage \$15,000; cash \$6,000. Owner. GL 5-4296. IN ST. MARY'S PARISH IN FLUSHING L.I. N.Y. CUSTOM BUILT RANCH brick & shingle, 4 year old, 6 rooms. 50 x 95 plot, convenient location; \$19,500 Hickory 5-7845 IN OUR LADY OF VISITATION IN PARAMUS, N. J. 2 BEDROOM RANCH. Nicely kept, convenient to Catholic church and parochial school; also near shopping area and bus. Sacrificing for \$19,000 Colifax 1-5703 In Holy Family Parish, in New Rochelle, N. Y. 3 brms, 2 1/2 baths, English type concrete stucco, slate roof. A beautifully landscaped 104'x 104' in unexcelled location overlook-ing Nature Study Woods, 25' living rm, with fireplace, heated sun porch, terrace off dining rm, large attractive kitchen. Reduced to \$28,500, financing avail. Owner. NE 6-6705. IN BLESSED SACRAMENT Parish in VALLEY STREAM, L.I. N. Y. 5 room brick Cape Cod, attached garage, expansion attic, finished basement, patio, green and storm windows, many extras, \$21,000, private. Castle 1-3792.

MOTELS PETER'S MOTEL 233 Flanders Road Riverhead, L.I. N. Y. ON WAY TO MONTAUK NOW OPEN FOR GUESTS Call or write for reservations Park 7-4183

HOME MAINTENANCE FREE ESTIMATE FLAT ROOFING OUR SPECIALTY SHINGLING. LEADERS and GUTTERS Mayfair 3-4787 - IVanhoe 3-0261

KOKIAS DOVANAS jūsų artimieji Lietuvoje laiko pačiom geriausiom ir brangiausiom? Nėra abejonės, kad atraižas geros, importuotos, vilnonės medžiagos!!! DAR ŠIANDIEN UŽEIKITE Į DIDELĮ SEZONINĮ ISPARDAVIMĄ trijose krautuvėse firmos S. BECKENSTEIN, Inc. 118-125-130 ORCHARD ST. — GR 5-4525 Cor. DELANCY, N.Y.C. S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai ir ukrainiškai. KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS SEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAKARO Pradžiuginkite savo gimines ir artimuosius Lietuvoje pasiųsdami tikros vilnonės medžiagos vyriškai eilutei arba apsiaustui, moteriškai suknelei, eilutei, apsiaustui! Tik neseniai gauta dideli kiekiai puikių importuotų medžiagų: šilko, nailono, satino, aksomo, audeklų užuolai-dom, antdurim, baldam aptraukti, užvalkalam. Vaziuoti BMT įlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street. Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

Dėmesio! Dėmesio! MERCURY Parcel & Trading Co. 943 Elizabeth Avenue ELIZABETH, N. J. Phone: ELizabeth 4-7608 Atidarė Elizabete naują skyrių siuntiniam į LIETUVĄ, UKRAINĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ ir kitus kraštus. SIUNTINIŲ PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS Didelis pasirinkimas vilnonių atraižų vyriškom bei mo-teriškom eilutėm, paltam; vilnonės skaros, kilimai, lovų užtiesalai ir k. Priimami užsakymai ir raštu. Jums patarnaus lietuvi moteris, kalbanti įvairiom kalbom. Mandagus, kruopštus ir nebrangus pa-tarnavimas. Kviečiame jus tapti mūsų klientais. Atidara nuo 8:30 val. ryto iki 8:00 val. vakaro Sekmadieniais nuo 8:30 val. iki 4 val. popiet. Pagrindinė kontora: 80 East 7th Street, New York 3, N.Y. Krautuvė: 75 East 7th Street, Tel.: OR 4-3930 Mūsų firmos geriausia rekomendacija — tai tūkstantčiai pastovii klientų visoje Amerikoje

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS ir VIETINĖS Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai. Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą PAMĖGINKITE UŽEITI PAS MUS IR BŪSITE PATENKINTI Specialios nuolaidos kalėdinėms dovanoms SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 ORCHARD STREET NEW YORK 2, N. Y. Tel.: AL 4-8319

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ! Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Maišytos ir rayoninės medžiagos paruošamos griežtai urmo (wholesale) kainomis. K & K FABRICS 1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J. Telefonas: ELizabeth 4-1711 ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo \$9.50 už pilną eilutę

WEISS & KATZ, INC. 187 ORCHARD ST., N. Y. C. GR 7-1199 DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt. Audiniai yra angliškos ir vietinės vilnos, šilko ir medvilnės. Specialiai žemos kainos tiems, kurie siunčia audinius į užsienį. Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientam. Prašome užėti ir pasižiūrėti!

SPORTAS

Atsiveikinant su Remėza ir Budrecku

Po futbolo pirmenybių rungtynių su Kollmann SC, su New Yorko lietuvišku sporto gyvėniumu kuriam laikui atsiveikino Rimgaudas Remėza ir Klemas Budreckas.

Karinės prievolės atlikti pašauktas Remėza, New Yorko lietuviško sporto augintinis, išvarė gilią vagą mūsų sportiniame gyvenime. Futbolą žaisti pradėjęs jaunių ekipoje, vėliau eilę metų sėkmingai žaidė LSK pirmojoje — aukštojoje lygoje, kur tuomet siautė tikrai smarkios kovos dėl taškų. Ir smarkus sužeidimas darbovietėje nepajėgė nutraukti Remėzos sportinės karjeros. Klubui atsiderus kritiškoje padėtyje, lentelės uodegaitėje, Remėza, kad ir sutvarstytas, vėl matomas ginant lietuviškas spalvas. Neįmanoma būtų išskaičiuoti jo žaistų rungtynių. Sunku atsimiti ir pasiektų įvairių skaičių.

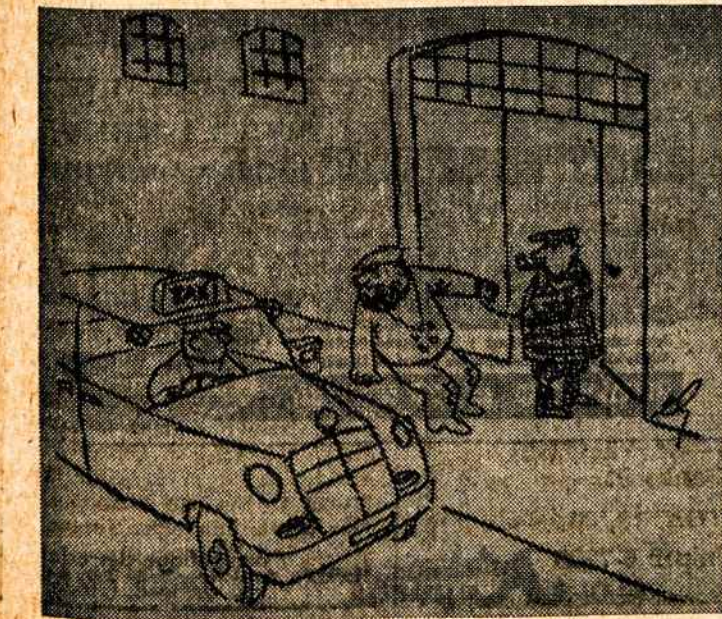
Nevien futbole jo pasireiškėta. 1955 metais Lietuvos Atletų Klubu jaunių ekipa laimi S. Amerikos lietuvių krepšinio žaidynėse antrą vietą — ten Remėzos žaista. Tais pačiais metais Remėza talkina Lietuvos Atletų Klubu vyrų krepšinio komandai, laimint YMCA pirmenybėse antrą vietą. 1956 metais Highland Falls, N.Y., įvykusiose pabaltiečių pirmenybėse, audringoje kovoje įveikė latvius, lietuviai laimi pirmąją vietą — ir ten Remėzos būta. Kitą dieną po turnyro sudaryta pabaltiečių rinktinė, įveikusi miesto vietinę rinktinę; taip pat savo eilėse turėjo žaidžiantį Remėzą. Ir tinklinis jam nebuvo svetimas — 1955 metais New Yorko LSK laimi S. Amerikos lietuvių tinklinio pirmenybes; ir čia be Remėzos neapsieita.

Klemas Budreckas irgi vienas iš žinomesnių mūsų sportiniam gyvenime. Pradėjęs visai jaunas žaisti jaunių — jaunučių ekipoje futbola, ten jis ilgusiai ir užsibuvo, tiesiog rekordinių metų skaičių. Per tą laiką matėm jį žaidžiant daug kartų didžiojo New Yorko rinktinėse, jaunučių ar jaunių klasėse. 1957 metais išrenkamas geriausiu New Yorko jaunių sportininku. Pernai, dar neturįs 18 metų, jau šaukiamas į pirmąją komandą, kurioje pasirodė visai tinkamai.

Nesvetimas jam ir krepšinis, kur pasižymėjo jaunių ekipoje. Nepamirštinis pasekmės lengvojoje atletikoje, kur turėjo eilę pergalių 100, 200 m bėgimuose bei suolyje į tolį. Matėme Budrecką taip pat ir 4 x 100 m jaunių estafetėje su New Yorko LSK ekipa, sumušant tremties lietuvių rekordą. Abiem mūsų šeimos nariams, kariui R. Remėzai ir jį Miami išvykstančiam studentui K. Budreckui, geriausios sekmės ir iki greito pasimatymo!

Atletas

Kas norėtų skelbtis Darbininke, prašomas skambinti
Glenmore 5-7281

GALITE manęs nelaukti...

BRAZILIJOS lietuvaitė Elena Narbutaitė, lektuovo J. New Yorką grįžo mūsų krepšininkei, palydovė, apžiūri žaidėjų parsivežtas taures. Greta — kelinės dalyvis M. Vygantas. Nuotr. iš "Sporto" žurnalo 2 nr.

BALFO ŠALPOS SIUNTINIAI

Sibire ir Lietuvoje vargan patekusiems tautiečiams paremti, Balfas susitarė su JAV esančia siuntinių agentūra siųsti čia išvardintus Balfos šalpos siuntinius:

Siuntinys A
3 ir pusė jardų 100 proc. vilnonės medžiagos vyriškam kostiumui; 3 jardai šilkinio pamušalo; 4 jardai medvilninės medžiagos moteriškam apdarui. Siuntinio A kaina: 29.60 dol.

Siuntinys B
3 ir pusė jardų 100 proc. vilnonės medžiagos vyriškam kostiumui; 3 jardai šilkinio pamušalo; 4 jardai medvilninės medžiagos moteriškam apdarui; 3 jardai 100 proc. vilnonės

medžiagos moteriškai suknelei; 1 pora vyriškų apatinių baltinių. Siuntinio B kaina: 41.15 dol.

Siuntinys C
3 ir pusė jardų 100 proc. vilnonės medžiagos vyriškam kostiumui; 3 jardai šilkinio pamušalo; 3 jardai 100 proc. vilnonės medžiagos moteriškam kostiumui; 3 jardai šilkinio pamušalo; 4 jardai sunkaus Rayon šilko žieminei suknelei; 1 kompletas moteriškų baltinių; 1 kompletas vyriškų apatinių baltinių. Siuntinio C kaina: 49.15 dol.

Tuos pačius siuntinius Balfas išsiųs ir atskirų asmenų prašymais, jei užsakytojas atsiųs pirinus ir gavėjo (bei siuntėjo) adresą. Skolon siuntiniai nebus siunčiami. Siuntiniai yra standartiniai.

Pažymėtos kainos apima visas siuntos išlaidas: medžiagos kainą, maitus, apdraudą, pašto išlaidas ir kt.

Per ilgesnį laiką (2-3 mėn.) gavėjui siuntinio neįteiktus, pinigai bus gražinti siuntėjui.

VAISTŲ SIUNTOS
Vaistai siunčiami sena tvarka. Jie superkami ir išsiunčiami tuoj pat, kai tik gaunamas tikslus gavėjo adresas, vaistų rūšis ir kiekis. Vaistų siuntiniai siunčiami skolon.

Vaistai siunčiami neapmokėtu maitu ir neapdrausti. Balfas, už jų įteikimą neatsako.

Gautą už vaistų siuntinį sąskaitą Balfas prašo apmokėti mėnesio laikotarpyje.

Balfos Centras
105 Grand St.
Brooklyn 11, N.Y.
Tel. EV 7-1422

P. S. Balfas iš šių siuntinių ir vaistų neturi jokio pelno, tad apmokant sąskaitas, labai laukiamos aukos bendrai šalpai.

Moteris, pamačiusi, kad elgeta apskuręs, paduoda jam nudėvėtas vyro kelnes ir dar palinki viso gero. Elgeta lenkdamas dėkoja: "Linkiu ir poniuotei to paties gero".

INSTRUCTIONS

VETERANS' TRAINING PROGRAM
ELECTRICAL
CABINET MAKING
AUTO MECHANICS

McKee Vocational High School
St. Mark's Place, St. George,
7-10 P.M. Mon. thru Fri.

FARM & ACREAGE

IDEAL FOR CATHOLIC INSTITUTION IN FLORIDA, N. Y.
Black dirt farm w/ house, 43 acres under cultivation, onion, lettuce, celery etc. On highway. Owner, 231 Broadway, Paterson, N. J.
AR 4-4486.

DISPLAY

SUBURBAN FARMS INC.

Our New Neighborhood Location
58-40 57th STREET, MASPETH
Distributors of

Borden's Milk & Milk Products

ORDERS NOW BEING TAKEN FOR HOME DELIVERY

Phone: Glenmore 6-4691
Milk Also Sold On Our Premises

EAST ORANGE, N. J.
NOW LEASING FOR JANUARY OCCUPANCY
44 SOUTH MUNN AVE.

Luxurious new 3, 4, and 5-room apartments... COMPLETELY AIRCONDITIONED; NEWEST GENERAL ELECTRIC UNITS WITH INDIVIDUAL ROOM CONTROLS; All-electric kitchens with built-in oven, counter-top range, 11 cu. ft. refrigerators with top freezer, dishwasher (all in color)... modern high-speed elevators... 100% Parking; AMPLE FREE PARKING AREAS; Covered Parking Facilities \$7 additional.
3 ROOMS (1 Bedroom) — \$139 4 ROOMS (1 Bedroom) — \$185
5 ROOMS (2 Bedrooms, 2 Baths) — \$249
RENTAL OFFICE ON PREMISES. Open 11 A.M. to 7 P.M. including Sundays.
ORANGE 4-7244 Even., ORANGE 4-6852
DIRECTIONS: Out Central Ave. to South Munn Ave., turn right to 44 S.

SPECIAL NOTICE TO OUR OUT-OF-TOWN GROUPES WHO WILL BE VISITING NEW YORK THIS SUMMER. WE HIGHLY RECOMMEND THE FOLLOWING RESTAURANTS FOR DELICIOUS FOODS - EXCELLENT SERVICE - AND REASONABLE PRICES.

MARCHI'S RESTAURANT
251 East 31st Street
New York City
MU 4-9843
UNIQUE CUISINE OF NORTHERN ITALY

TORINCHI'S (Formerly Villa Betty's)
Enjoy a complete dinner with Floor Show in our cool, cool ocean-front dining room. Choice of Shore Dinner, Italian-American cuisine or Special Shore dinner. Complete price from \$3.25 to \$4.90 for dinner and show AIR CONDITIONED. FREE PARKING

TACONIC BRAUHAUS, Commence Hawthorne, New York. RO 9-9842
WONDERFUL GERMAN-AMERICAN FOOD at Lunch and Dinner Daily, except Wednesdays — Fully Air-Conditioned. Music and Entertainment Week-Ends — Reasonable prices.

DORLON'S SHORE HOUSE, NORWALK, CONN. Merritt Pkwy, Exit 37 or Connecticut Turnpike Exit 16. Serving fine food for over a Century. John O'Sullivan, Mgr. Phone VO 8-1929. A rewarding objective for an hour's motor drive from the George Washington or White-Stone Bridge. Shore Dinners — Steaks and Chops. Open for Luncheon, except Saturdays. Dinner till 10 p.m. Closed Tuesdays
COCKTAIL LOUNGE

GUY LOMBARDO'S EAST POINT HOUSE, Freeport, L.I., N.Y. FR 8-5660
This is one of Long Island's best and most popular dining places. Owned by orchestra leader Guy Lombardo, East Point House features elegant decor and top quality food. Seafood is a special, but steaks, chops and all other kinds of dishes are superb too. Nightly entertainment. Dinners from \$3.25 to \$5.75. Children's dinner \$2. A la carte \$1.75 and up. Members Diner's Club.

CARRIAGE DRIVE RESTAURANT AND SHOP, Hamden, Conn. ATwater 8-9346
One of most glamorous restaurants in New England. French Provincial thru-out. Complete lunch \$1.50-\$2. Dinners \$2.50-\$5. Banquet facilities. Closed Monday.

GRIPSHOLM RESTAURANT
324 East 57th Street, N. Y.
FINEST SWEDISH SMORGASBORD — Luncheon - Cocktails - Dinner
Open Every Day

STEAK PIT RESTAURANT
666 Sunrise Highway, Rockville Center, L. I., N. Y. RO 6-7200
Elegantly decorated spot for excellent steaks, chops and lobsters. L 12-3, \$1.60-\$3.25; D 5-12, Sun. from 12, \$3.75-\$5.50 and a la carte
Pianist evenings. Parties. Bar and lounge.

RUSSIAN BEAR, 139 E. 56th St. (Cor. Lex.). EL 5-9080.
Nationally famed for excellence of its Russian Cuisine and beauty of true gay atmosphere of old Russia. Lonya Kalbous and his Gypsy orchestra nightly. Beverly Rice, character Analyst from 7 p.m. D from 5 p.m. to 11 p.m. \$3-\$4.75. Also a la carte. Minimum \$2 from 7 p.m. Open nightly at 5 p.m. to 3 a.m. Cocktail lounge. Popular with Stage and Screen celebrities.

DUROW'S

RESTAURANT - COCKTAIL LOUNGE
for "INCOMPARABLE FOOD" Where People Meet by Choice not by Chance
Luncheon and Dinner Served Daily — Special Sunday Dinner
We Cater to Weddings, Anniversaries, Social and All Club Affairs up to 350
FREE PARKING Member of the Diners' Club
Special Attention to Funeral Luncheons
For Complete Information Call EV 2-9348
DANCING EVERY SATURDAY NIGHT
81-01 MYRTLE AVENUE, GLENDALE Res. EV 2-9348

HOLY LIGHT
BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION
SAV. B. KUČINSKAS
35 So. 8th Street EVergreen 7-2155
Brooklyn 11, N. Y. Resid. Illinois 8-7118

Norite geros—meniškos fotografijos
portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų, vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS
gyv. 422 Menahan St., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

JERSEY CITY PARENTS
Professional Help for your Child
Grades 6-12
• Help With Homework
• How To Study
• Reading Improvement
• Brochure Available
Phone HE 3-7860

PORTRAITS IN OIL
FROM LIFE OR PHOTO
\$150
ARLEN STEFLE
Center 9-0820
69 So. Prospect St.
Veronika, N. J.

Republic
Wine & Liquor Store
322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.
Tel.: EV 7-2089
Sav. M ir J. JOKUBAICIAI
Didelis pasirinkimas
įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų
šventėms bei kitoms progoms

ROMAN FUNERAL CHAPEL
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
CHARLES J. RAMANAUSKAS
1113 Mt. Vernon Street Philadelphia 23, Pa.
Poplar 5-4110

KARLONAS
FUNERAL HOME
280 Chesnut Street New Britain, Conn.
Tel. BA. 9-1181

CARROLL FUNERAL HOME, Inc.
PETRAS KARALIUS, savininkas
Laidotuvių direktorius ir balzamuotojas
74 Providence Street
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

DIRSA FUNERAL HOME
Joseph J. & Johanna H. Dirsas
51 PROVIDENCE STREET
WORCESTER 4, MASS.
PLeasant 4-3501 PLeasant 4-3865

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
jaunas ir puikus lietuvis naujose patalpose, skausmo
valandoje suteikia puikų patarnavimą.
EDWARD A. ZIGAS FUNERAL HOME
540 East St., New Britain, Conn.
Tel.: BA 9-2242 — 9-9336
Aptarnauja New Britain, Waterbury ir Hartford, Conn.

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS
BARAS IR RESTORANAS
Lietuviškos gamybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai
GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS
SPAUDOS KIOSKAS
Salės šoklams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms priemonis kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreipiamasi klubo reikalų vedėją K. Vaitaitį.
280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9672

BANGA TELEVISION
Sav. V. ZELENIS
3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y. TELEFONAS: APplegate 7-0349
35 iki 40% nuolaidos 1959 metų vokiškos gamybos radio, HI-FI bei Stereo aparatams.
Dideli atpigiminiai Admiral bei RCA televizijoms.
Geriausia proga įsigyti Fedders oro vėsintuvą (Air conditioner).
Televizijos, HI-FI bei vokiškų aparatų taisyimas atliekamas kvalifikuoto techniko pripažinto RCA.
DARBO VALANDOS: Kasdien iki 7 val. vak.
Pirmadieniais iki 6 val. vak.

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJENOS

Katalikų Federacijos New Yorko apskr. susirinkimas šaukiamas penktadienį, spalio 2 d., 8 val. vak., Apreiškimo par. salėje. Draugijos bei organizacijos prašomos atsiųsti savo atstovus. Susirinkime bus nominuojami kandidatai į Federacijos Centro Valdybą, kuri bus renkama kongrese New Yorko lapkričio 27-29 Commo dore viešbutyje.

Dr. P. J. Bagdanavičius (Bagdas) nuo spalio 1 uždaro gydytojo kabinetą; daugiau ligonių nebepriminės. Dirbs tikrai Mary Immaculate ligoninėje Jamaicaoje, anestezijos specialybėje. Privatus butas lieka tas pats: 185 Clinton Ave., Brooklyn, N.Y.; telef. MAin 4-2329.

Juozas Očikas lankėsi Darbininko administracijoje; laikraščiai paremti paaukėjo 5 dol. Ta pačia proga prašė pranešti pažįstamiems, kad jo sūnus Feliksas yra miręs rugpjūčio 8.

NEWARKO VYČIAI

Lietuvos vyčių 29 kuopa rugsėjo 15 šv. Jurgio salėje turėjo savo mėnesinį susirinkimą, kuriam pirmininkavo Juozas A. Sakevičius. Maldą atkalbėjo kun. P. Totoraitis. Taip pat buvo pasimelsta ir už kun. Dr. Ig. Boreišį, Detroito vyčių 102 kuopos dvasios vadą, mirusį rugsėjo 11.

Kuopa rengia šokius (Halloween Dance) spalio 31 šv. Jurgio salėje. Tam parengimui pirmininkauja A. Ponešis, jam talkina J. Remeika, Mr. Mrs. Anthony Malakas, Ch. Navikas, St. Pocius, V. Jadelis ir kuopos pirmininkas Ch. Strolis.

Ed. Thompsonas, sporto komiteto vadas, padarė pranešimą apie kegliaivimo sezoną, kuris pradėdamas rugsėjo 27. New Yorko ir New Jersey apskritis sudarys 8 komandas. (Newarko 23 kuopa 3 komandas).

Dar kalbėjo kun. P. Totoraitis, apžvelgdamas vyčių veiklą ir ragindamas dalyvauti šv. Vardo draugijos parade. Mr. Mrs. Anthony Malakas, kurie atstovavo kuopą metiniame seime Detroito, padarė pranešimą apie to seimo darbus.

Kuopa taip pat rengia kortavimo vakarą gruodžio 13. Jam paruošti sudarytas komitetas, ir kurį įeina: Ch. Sipaitis, J. Remeika, St. Pocius ir kuopos pirmininkas Ch. Strolis.

Kuopos narė Vera Laukžemytė spalio 7 išvyksta į Europą kelių mėnesių kelionei. Visi jai palinkėjo ko geriausios sėkmės.

Susirinkimas baigtas vyčių himnu ir malda, kurią sukalbėjo kuopos pirmininkas Ch. Strolis. (F. V.)

Balfo 100 skyriaus valdyba prašo narius užsimokėti 1959 m. nario mokesį. Pinigai ar čekis siunčtin: United Lithuanian Relief Fund, Chapter 100, 105 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

Alina Skrupskelienė, važiuodama į Chicago, buvo sustojusi New Yorko ir lankėsi Darbininko redakcijoje. Ji iki šiol gyvena Hartforde, Conn. Dabar persikėlė Chicago pas savo gimines.

Almaus galerijoje greitai laiku bus atidaryta dail. J. Pautieniaus paroda. Rengdama įvairių tautų dailininkų parodas ir pardavinėdama paveikslus amerikiečiams, Almaus daugiausia parduoda lietuvių dailininkų kūrinių.

VOKIETIJOS LIETUVIŲ VAIZDAI

Salomėja Narkeliūnaitė, žurnalistė, šiemet padarė kelionę į Vokietiją ir aplankė tas vietas, kur kadaise daugiausia gyveno lietuviai tremtiniai. Susipažino su ten likusių lietuvių gyvenimu. Į šią kelionę ji išsirengė todėl, nes šiemet Jungtinės Tautos yra paskelbusios **Pabėgėlių metus**, o Vokietijoje yra dar nemaža ir lietuvių pabėgėlių.

Šioje kelionėje ji padarė pirmą bandymą: — savo išpuodžiū perduoti ne tik rašytu žodžiu, bet ir vaizdu. Tad išgijusi filmavimo aparatą, prisidėjusi spalvotų filmų, ir išvyko į Vokietiją.

Pradžioje nebuvo numatęsi tiek daug apvažinėti, bet susitikusi su ten esančiais lietuviams stovyklų kapelionais, jų buvo pavezinta nuo stovyklos į stovyklą. Taip ji aplankė per 50 lietuvių gyvenamų vietovių, filmė užfiksuodama jų buitį, juos pačius ir visą aplinkumą.

Filmą S. Narkeliūnaitė parodė rugsėjo 22 **Balfo centre**. Demonstravimas truko 45 minutes. Surišdama savo kelionę su Pabėgėlių metais, kuriuos paskelbė Jungtinės Tautos, ir ji savo filmą pradeda nuo didžiųjų J. Tautų pastatų. Parodomas bendras vaizdas su plėvėsuojančiomis vėliavomis. Toliau Vokietijos žemėlapyje išryškina tas vietas, kur jai tenka lankytis, ir pirmiausia nuveda į **Vasario 16 gimnaziją**. Mokiniai eina į pamokas, žaidžia, rėvėja braškes, pasirodo ir mokytojai.

Trumpai perbėgusi vyrų kuopas, nukeliauja į Hanau, į Reutlingeną, į Ulmą, iš ten į **Memingoną**, kur dabar yra didžiausia lietuvių kolonija (300).

Angelių Karalienės parapijos Rožančiaus draugijos nariai spalio 4, sekmadienį, susirenka į parapijos salę 7-15, iš ten su procesija eis į bažnyčią.

BALFO SANDELY. Grupė dalyvių žiūrėjusių S. Narkeliūnaitės filmo iš Vokietijos lietuvių gyvenimo. Nuotr. V. Mazelio.

BOSTONO ŽINIOS

Viengungis Bostone

Spalio 18 Bostonan atvyksta Worcesterio meno mėgėjų ratalis, kuris Thomas Park aukštesnės mokyklos salėje suvaids D. Andriulį operetę "Viengungiai". Vaidinimas ruošia-

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ DEMONSTRACIJA BOSTONE

Rugpjūčio pradžioje veiklesnėji Bostono lietuviai susirūpino savo pavergtos tautos reikalais ir susirinkę tarėsi, kokiū būdu surengti masinį lietuvių ir kartu kitų pavergtų tautų susirinkimą, kuris pareikštų nepasitenkinimą Chruščiovo atvykimu į šį laisvės kraštą ir paprašytų prezidentą Eisenhowerį pokalbiuose su Chruščiovu nepamiršti pavergtųjų kraštų. Veikėjai kreipėsi į šv. Petro parapijos kleboną prel. Pr. Virmauskį, kad jis patartų ir pagelbėtų surasti žymų amerikietį, kuris jiems padėtų. Prel. Pr. Virmauskis jiems patarė, kad toks amerikietis, kuriam mūsų visų reikalai yra artimi jo širdžiai, yra Bostono kardinolas Richard J. Cushingas, kuris, sielodamasis pavergtų tautų nelaimėmis ir Amerikos laisvės saugumu, Chruščiovo lankymosi dienomis yra paskelbęs maldų novėną kiekvienoje arkivyskupijos parapijos bažnyčioje. Sudaryta delegacija, kuriai vadovavo prel. Pr. Virmauskis, nuvyko pas kardinolą paprašyti jo pritarimo. Kardinolas, iš klausęs delegacijos norus, mielai sutiko padėti, kadangi jo širdies troškimai sutampa su delegacijos pareikštais pageidavimais. Jis patarė Bostono miesto sode padaryti masinį mitingą, kuriame būtų be triukšmų, protestų ar vyriausybės įžeidžiančių šūkių priimta rezolucija, kuria būtų kreipiamasi prašant nepamiršti pavergtųjų. Be to, kardinolas paragino rinktis į šv. Kryžiaus katedrą pasimelsti už pavergtuosius ir mirusius dėl savo tikėjimo ir savo tautos laisvės. Komitetą sudarė atstovai 10 tautų — lietuvių, lenkų, latvių, vengrų, rusų, ukrainiečių, rumunų, čekų, estų ir rytų vokiečių.

Is šiaurės vėl grįžta į Frankfurtą, kur ji ir baigia savo kelionę. Prie filmo dar nori prijungti Pavergtų Jungtinių Tautų plėvėsuojančias vėliavas.

Is šio matyto filmo susidaro vaizdas, kad lietuvių gyvenimas ten apsitvarkė. Kai kurie jau įsikūrę geruose specialiai pastatytuose namuose (pvz. Memmingene), yra dar ir tokių, kurie gyvena šenuose barakuose. Prie savo patalpų turi darželę, sodelį, augina vištas. Parodė ir lietuvių ūkininkų ir jų banuojančius laukus. Gražiai buvo sutvarkyti lietuvių kapai, apšodinti gėlėmis. Šiaip, kurie nedirba, vargsta, nes neturi lėšų. Dirbančiųjų yra nedaug. Jie neblogai verčiasi, turi gražiai apstatytus namus. Visi šie vargantieji — daugiavaikės šeimos, ligonys, džiovininkai, seneliai — reikalingi pagalbos — drabužių ir maisto.

Filmas nors ir turi balfinį charakterį, bet savo kelionei ir šio filmo pagaminimui ji iš Balfo nėra gavusi nė cento. Tai jos auka Balfui, kad jo darbas būtų sėkmingesnis.

Techniškai pats filmas yra tik bandymas. Visus vaizdus per trumpai rodo ir per greit suka objektyvą per savo sceną. Šiaip jis pilnai sudaro dabartinį lietuvių gyvenimo vaizdą ir sukelia sentimentus tiems, kurie yra ten buvę ir lanke filme rodomas vietas. (P.J.)

mas lietuvių pranciškonų leidžiamajai spaudai paremti. Vakarą globoja prel. Pr. Virmauskis. Bilietus iš anksto galima gauti šv. Petro parapijos klebonijoje, Onos Ivaškiens baldų krautuvėje, St. Minkaus gėlių krautuvėje, A. Daukanto maisto krautuvėje Cambridge, pas Benzevičius, B. Galiūniene, S. Rimaite, N. Graboliene, V. Valatką, šv. Petro parapijos choristus ir tretininkus.

Dail. A. Rūkštelės paveikslų paroda, kuri užsibaigė prieš savaitę, aplankė apie 300 žmonių. Nupirkta 10 paveikslų. Dail. A. Rūkštelė išlydint į Chicago, kur jis pastoviai gyvena, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos skyrius suruošė arbatėlę. Inž. G. Galinis kalbėjo apie Vilnių, o adv. A. Juknevičius — apie svėtį dailininką. Paroda daugiausia rūpinosi J. Vaičaitis.

nių šūkių, o vien esamos padėties pavaizdavimas jų pavergtuose kraštuose. Po trumpų kalbų susirinkusieji išsirikavo eisenai į katedrą. Čia kardinolas R. Cushingas visus sutiko prie katedros durų, o kai visi suklauptę katedroje, jis atkalbėjo rožančių ir pasakė pamokslą, kuriame visus ragino nepamiršti savo gimtojo krašto ir prašyti Amerikos prezidentą ir Jungtines Tautas nepamiršti pavergtųjų kraštų ir jų išlaisvinimo idėją palaikyti gyvą.

kraštuose.

Eisena, kuriai vadovavo šv. Petro parapijos CYO benas, tyliame susikaupime nuėjo į šv. Kryžiaus katedrą. Čia kardinolas R. Cushingas visus sutiko prie katedros durų, o kai visi suklauptę katedroje, jis atkalbėjo rožančių ir pasakė pamokslą, kuriame visus ragino nepamiršti savo gimtojo krašto ir prašyti Amerikos prezidentą ir Jungtines Tautas nepamiršti pavergtųjų kraštų ir jų išlaisvinimo idėją palaikyti gyvą.

LIETUVAITES protesto eisenoje Bostone.

RADIO PROGRAMA

Lietuvių Radio programa iš stoties WLYN, 1360 bangos, veikia sekmadieniais nuo 2:30 iki 3:00 val. dieną. Perduodamos vėliausios pasaulinių žinių santraukos, dainos, muzika, ir "Magdūtės pasaka". Biznio reikalais kreipkitės į Baltic Florists gėlių bei dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, South Bostone. Tel. AN 8-0489. Ten gaunamas ir "Darbininkas".

STEPONAS MINKUS

LAIŠVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos lietuvių Kultūrinė radijo programa
WKOX, 1190 kilocycles Framingham, Mass.
Sėkmadieniais
Nuo 8 ligi 9 val. ryte
VEDEJAS — P. VIŠČINIS
47 Banks St.
BROCKTON 18, MASS.
Tel. JUNiper 6-7209

Phone: EV 4-2318
A. ANDRIUSKEVIČIUS
LAIKRODININKAS
JUVELYRAS
Aukso, Sidabro, Delmantai
Laiکردزیل
485 GRAND STREET
BROOKLYN 11, N. Y.

Lietuvių Radijo Valandos Programa perduodama sekmadieniais

WHIL — 1430 kilocycles — Medford, Mass.
Kiekvieną sekmadienį nuo 11 iki 12 val. vidurdienio. Jei norite ką nors pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai išduokite ar išsiųskite vedėjui **ANTANUI F. KNEIŽIUI** — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyrial: Lithuanian Furniture Co. — O. Ivaškai, 328 W. Broadway, ir John Roman, jr., P.O. Box 32, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: NORwood 7-1449; SOUTH Boston 8-4618 ar 8-1940; KIRkland 7-8533.

Prieinamausiomis kainomis su labai gerom išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą iš ONOS IVASKIENES

BALDŲ KRAUTUVĖS

galima gauti butui modern'ški baldai, įvairios lempos, vaikams lovuotės, virtuvės reikmenys ir k.

LITHUANIAN FURNITURE CO.

366 West Broadway, So. Boston 27, Mass. Off. Tel.: AN 8-4618 Res.: AN 8-5961

Krautuvėje galima gauti DARBININKA, pratesti prumeratą arba užsisakyti naujai.

GERIAUSIŲ PASAULYJE rašomų mašinėlių katalogus ir informacijas su viso pasaulio raišymais gausite veltui, tik praneškite savo adresą:

J. L. GIEDRAITIS, 1632 Broad Street Hartford, Conn., Sąžiningas patarnavimas

EVERgreen 8-9794

M. and Z. Collision Works JULIUS MALDUTIS savininkas

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeltimas naujomis, dažymas ir poliravimas

937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

William J. Drake- Dragūnas

LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas Hlkory 1-5220

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVERgreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNISKA KOPLYCIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVERgreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

J. B. Shalins- Šalinskas

Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Sutelkiam garbingas laidotuves.
Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. Virginia 7-4499

Waitkus FUNERAL HOME

197 Webster Avenue
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šer menims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemaisiomis kainomis. Kainos tos patios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 8-6434

Lietuvos Atsiminimų
RADIO VALANDOS
JAVIŠIUS METUS DAINOJIS.
MIZIKA LIETUVIŠKŲ ŽODIŲ
PRIMENA DIDŽIOJO NEW YORKO
NEW JERSEY IR CONNEDICUT
LIETUVIAMS NUAUJUS
MUSIŲ TEVŲ KRASI
SĖSTADIENIAIS nuo 4.00 iki 5.00
stotis WEVD
DIREKTORIUS JOKUBAS J.
STUKAS
1264 WHITEHILLSIDE, N.J.
WAVERLY 6-3325